Bayramda misafirlerinizi
İHSAN
KURUKAHVECİOĞLU
kahvesile ağırlayınız
Daima halis, nefis ve en ucuzdur.
Satış yalnız:
Sahibi olduğu Kurukahveci hanı altında.

Sayısı Her Yerde 3 Kuruş

KURUN

20-3üncü Yıl • Sayı 6799-739 • CUMARTESİ 12 Ikkânun 1936

Bugünkü sayımız
24
SAYIFA

Şimdi de Milletler Cemiyetine karşı oyun oynamağa mı kalkdılar?

Hatay Türklerile alâkası olmıyan biriki kişinin Cenevre'ye gülünç bir müracaatı

Hama, 11 (Hususî) — Antakyada vatanilerden Mihailyan, Cabiri zade Kemal, bazı Aleviler ve Taşnaklardan Dekalosyan Turizm otelinde toplanmışlar, Türk kilesinin, Sancağı Suriyenin bir parçası saymamak hususunda gösterdiği birliği bozmak ve efendilerine yaranmak maksadile Milletler Cemiyetine bir telgraf çekmişlerdir.

Sancakla alâkaları olmıyan bu zatlar, telgraflarında: "Biz Suriyeliyiz, Suriye ile irtibatımızı kesmiyeceğiz,, gibi sözler kullanmışlardır.

Antakya halkı, hâlâ örfî idare altında inlerken yapılan bu hareket, Milletler Cemiyetine karşı oynanmak istenen bir oyundur Hakikî kitle noktai nazarını, son seçime iştirak etmemek ve protestoda bulunmakla isbat ettiğinden ekalliyeti bile temsil etmiyen bu müracaatlar, ciddî mahfillerde gülünç telâkki edilmektedir.

Beyrut, 11 (Hususî) — Vatani partisine mensup kimseler Şamda toplanarak, Sancağın Suriye hudutları haricinde telâkki edilmesine karşı protestolarda bulunmuş, ve hazırladıkları bazı telgrafları Milletler Cemiyetine göndermişlerdir

Sureti mahsusada hazırlattırılmış olan bu telgraflar, Suriye efkârını Şimal hudutları meselesile meşgul et.

Sonu. Sa. 2 Sü. 4)

Şehrimizdeki Antakya'lılar

Bugün bir toplantı yapıyorlar

Antakyalılar birliğinden:

Görülen lüzum üzerine 12-12-36 cumartesi günü saat 14.30 da Eminönü Halkevinde yapılacak fevkalâde kongreye bütün hemşerilerin gelmesi rica olunur.

Heyetimiz Cenevre yolunda

Sofya, 11 (A.A.) — Cenevreye gitmekte olan ve Hariciye vekili doktor Tevfik Rüştü Aras riyasetinde bulunan Türk heyeti öğle üzeri Sofyadan geçmiş ve doktor Tevfik Rüştü Aras durakta Başbakan Köseivanof tarafından selâmlanmıştır.

Sancak meselesi ihtilâfı

Ne Fransanın evvelce dediği gibi Türkiye ile Suriye arasındadır, ne de şimdi iddia ettiği gibi Türkiye ile Milletler Cemiyeti arasında.

Fransa, İskenderun meselesinde bir çıkmaza girmiş olduğunu kendi de pek iyi anlamıştır. Onun için Türk hükûmeti ilk notasını verdiği zaman Fransa, bu işi bir Türk — Fransız meselesi şeklinden çıkarıp bir Türk — Suriye meselesi şekline koymağa çalışmıştır. Ayni Fransız hükûmeti bu ilk iddiasını şimdi bir tarafa bırakarak, Milletler Cemiyeti paravanası arkasına saklanmak yolunu aramağa başlıyor.

ASIM US

(Başmakalemizin tamamı dördüncü sahifede "Haftada bir dünya siyasasına toplu bir bakış,, sutununda)

Ankara'da sis

Ankara, 11 (Telefonla) — Ankarada bu sabah saat ona kadar ve 16 dan itibaren bütün gece şimdiye kadar görülmemiş derecede kesif bir sis tabakası şehri kaplamıştır. Bu yüzden bir iki kaza olmuş, bir otomobil ve bir araba devrilmiştir. Suhûnet sıfırdan aşağı 8 derecededir.

Müsabakamız

Bunu tanıyor musunuz?
— 12 —

. . . . . .

Dost memleketlerdeki ziyaretinden dönen

Donanmamız dün limanımıza geldi

Amiral Şürü Okan Dolmabahçeye çıkıyor (Altta): Cumhuriyet abidesinde ki merasim

İki dost millet donamasını ziyaretten sonra İzmire ve oradan Çanakkaleye uğramış olan donanmamız, dün İstanbula geldi. Gerek İngiliz ve Yunan donanmasının, gerek her iki milletin coşkun tezahüratile karşılanan donanmamız dün erkenden Boğaziçi sularına gelmiş bulunuyordu.

Saat ona doğru donanma kumandanı Amiral Şükrü Okan bir motörle Dolmabahçe önüne çıktı. Burada saat dokuzda bir kıta piyade askerile mızıka yer almıştı. İstanbul komutanlığı namına Amirali karşılamağa gelen subaylar da yer almışlardı. Şükrü Okan subayları selâmladıktan sonra askeri teftiş etti ve otomobille Cumhu-

Sonu. Sa. 2 Sü. 4)

Yeni İngiliz Kralı

VI ncı George (Corc) adile

Bugün hükümdar ilân ediliyor

VIII Edvard millete bir hitabede bulundu

Bu sabah Ingiltereden ayrılması ihtimali var

Ingilterede Cumuriyet ilânını istediler

Irlânda Cumuriyet Oluyor

İngiliz kralı Sekizinci Edvard, evvelki gün Avam Kamarasında okunan beyannamesile tahtını resmen terketmiş bulunuyordu. Kral dün gece saat 22 de radyo ile İngiliz milletine bir hitabede bulunmuş ve tahttan feragatinin sebeplerini izah etmiştir.

KRALIN HİTABESİ

Kral bu hitabesinde şöyle demiştir:

"Sizden birşey saklamak istemem. Şimdiye kadar buna kanunuesasi itibarile imkân yoktu. Bu anda, kral olarak son arzumu yapmış bulunuyorum: Tahtı terketme beyannamemi imzaladım, kardeşim York Dükü bana halef oldu.

"Bu hareketimi bütün kalbimle icra etmiş bulunuyorum. Beni bu harekete sevkeden sebepleri hepiniz biliyorsunuz. Şunu anlamanızı isterim ki kararımı verirken imparatorluğu ve memleketimi unutmadım. Prens ve kral olarak geçirdiğim yirmi beş sene zarfında daima memleketime yararlı olmağa çalıştım.

Fakat bundan sonra buna imkân yoktu. Çünkü üzerimde bulunan krallık mes'uliyeti gibi ağır vazifeyi sevdiğim kadından ayrı kaldığım takdirde yapamazdım. (Sonu: Sa. 2 Sü. 5)

Bugün tahta geçecek olan VI ncı George

Veliaht Prenses Elizabeth

Nakliye ücreti ve saire alınmadan

Kilosu 3 kuruşa TUZ

B. Somer (Kütahya)

Ankara, 11 (Telefonla) — Meclisin bugünkü toplantısında tuz meselesi görüşülmüş ve Kütahya mebusu B. Mehmet Soner'in takriri üzerine şu karar kabul edilmiştir:

Tuz depolarına müracaat eden köylülerin, yüz kiloya kadar, alacakları tuzlar, nakliye ücreti ve saire alınmıyarak, kilosu üç kuruştan verilecektir.

KURUN ilâvesi

32 nci sayıyı bugünkü gazetenizin içinde bulacaksınız.

BU SAYIDA:

Buna bir polis vak'ası denir mi?

MARKONİ HAYATINI ANLATIYOR.

★

Bugün başlıyor

Bir zabitin hatıraları

Menlik'li Haydarın anlattığı bu şayanı dikkat hatıraları altıncı sahifemizde bulacaksınız.

Tayyare Piyangosunda Kazanan Numaralar

(6 ıncı sayıfada)

Sovyetlerin Fransa ile Ingilterenin müracaatlarına verdiği cevap..

Madrite silâh göndermek müdahale değildir

Moskova, 11 (A.A.) — Dış işleri bakanı B. Litvinof Fransız ve İngiliz hükûmetlerinin, İspanyadaki dahilî harbe nihayet vermek için bir tavassut hareketinde bulunmak hususundaki teklîflerine Sovyet Rusyanın verdiği cevabı Lord Şilston'a ve B. Kalondr'a tevdi eylemiştir. Bu cevapta ezcümle deniliyor ki:

Sovyet hükûmeti şu kanaatinde ısrar etmektedir: Bazı devletlerin, harp malzemesi siparişleri de dahil olduğu halde İspanyol hükûmeti hesabına olarak yapılan siparişleri yerine getirmeleri bir müdahale telâkki olunamaz. Çünkü İspanyol hükûmeti meşru bir hükûmet olduktan başka bu devletler tarafından da tanınmış bulunmaktadır. Beynelmilel kaideleri çiğniyen asıl müdahale, meşru hükûmete karşı ayaklanan asilere silâh ve cephane verilmesi keyfiyetidir. Bu asiler idarecilerinin de keyfî bir şekilde hükûmet olarak tanınması bir müdahale mahiyetindedir.

Sovyetler Birliği hükûmeti, tavassut teklifi yolile İspanya dahilî harbine nihayet vermek hususunda yapılacak teşebbüse iştirak etmeğe amade bulunmaktadır. Sovyet hükûmeti, bu tavassutun herhangi şekil dahilinde yapılacağını görüşmek üzere diğer alâkadar devletlerle müzakerelere girişmeğe hazırdır.

FRANKONUN KARDEŞİ

Paris, 11 (A.A.) — İspanyol karargâhı umumisi, General Franko'nun kardeşi tanınmış tayyareci Ramun Franko'yu Baleares adalarının askerî kumandanı tayin etmiştir.

ÖLEN 3 ÜNCÜ GAZETECİ

Paris, 11 (A.A.) — Yere düşürülen ve tayyarede bulunan Paris Soir gazetesinin hususî muhabiri aldığı yaraların tesirile ölmüştür. Bu İspanya dahilî harbinde ölen üçüncü gazetecidir.

MADRİTE TAARRUZ

Madrit, 11 (A.A.) — Asilerin taarruzları püskürtülmüştür.

Terfileri geciken orta ve lise muallimlerinin

Terfi listesini neşrediyoruz:

Ankara, 11 (Telefonla) — Bazı sebepler dolayısile terfileri bugüne kadar kalan muallimlerin terfi listesini gönderiyorum:

Yetmiş liradan doksan liraya terfi edenler: Haydarpaşa lisesinden Kâzım; yetmişten seksene: Pertevniyaldan Edip, İstanbul kız lisesinden Mustafa Basri, Eyüp ortadan Celâl Mahir, İstanbul erkek lisesinden Lütfi, Bursa lisesinden Necati ve Tevfik.

Elliden yetmişe: Edirne ortadan Fatma.

Kırk beşten elli beşe: Kabataştan Celâlettin, Haydarpaşadan Avni, İstanbul erkek lisesinden Nedim Mazhar, Kabataştan Süleyman, Kumkapıdan Bahattin, İnegöl ortadan Nizamettin, Davutpaşadan Arif, Kandilliden Sait, İnönünden Refet, İstanbul kız lisesinden Zeki, Vefadan Murat, Pertevniyaldan Talha, Kandilliden Emine, İstanbul erek lisesinden Şükrü ve Behçet, Gaziosmanpaşadan İsmail Ramiz, Haydarpaşadan Ziya, Gelenbeviden Şerafettin, Pertevniyaldan Ahmet Lütfi, Galatasaraydan Refet Avni, İstanbul erkek lisesinden Gani, Erenköy kız lisesinden Pakize, Üsküdar ortadan Samih, Davutpaşadan Nizami, Gaziosmanpaşadan Tevfik, Erenköyden Mehmet Naci, Kandilliden Bedri, Gelenbevi ortadan Ali, İstanbul Erkek lisesinden Şerif, Kabataştan Mazhar, Üsküdar ortadan İzzet, İstanbul erkek lisesinden Mithat Sadullah, İstanbul Kız ortadan Zeliyha, Gelenbevi ortadan Sabri, Nişantaşı kız ortadan Atifet, İstanbul erkek lisesinden Sadrettin Celâl, Vefa lisesinden Osman Kâzım, Edirne lisesinden Şevki, Aydın ortadan Refik ve Mehmet İhsan, Konya oradan Nafiz ve Mecit, Konya kız muallimden Nami, Siirt ortadan Kemalettin, İzmir lisesinden Necati Salâhattin ve Hilmi Turgut, İzmir Karataş ortadan Şerefnur, Adana erkek muallimden Fevzi, İstanbul erkek lisesinden Mehmet Adil, Adana erkek muallimden Akif, Adana kız lisesinden Rasim, Bursa kız muallimden Arif, Bursa lisesinden Mümtaz ve Murtaza, Bursa ortadan İsmail Hakkı, Bursa kız muallimden Ali Ulvi, Muğla ortadan Mehmet Nuri, Bayburt ortadan Kemal, Ordu ortadan Saim, Çorum lisesinden Necati ve Edip, Çanakkale ortadan Muharrem, Niğde ortadan Naci, Ünye ortadan Hüseyin Hüsnü, Antalya lisesinden Hilmi, Simav ortadan Fikret, Isparta ortadan Ali Rıza, Sivas ortadan Behram.

Yirmiden yirmi ikiye: Vefa ortadan Hulusi, Nişantaşı ortadan Saffet, Cumhuriyet ortadan Mübeccel, Tekirdağı ortadan Sabahat, İnegol ortadan Rağıp, Tokat ortadan Müzeyyen, Mersin ortadan Hacer, Osmaniye ortadan Kemal, Antep Lisesinden Mürüvvet ve Ferit, Bandırma ortadan Sıdıka, Sivas lisesinden Eşref, İzmit ortadan Fatma, Antalya lisesinden Rıza, Ankara lisesinden Fazıl, Muğla ortadan Hayrünnisa, Samsun lisesinden Reşat, Akşehir ortadan Osman, Merzifon ortadan Enver, Kars lisesinden Salih, Edirne erkek muallimden Ferruh.

Spor Teşkilâtı
Kültür Bakanlığına bağlanıyor

Şimdiye kadar hususî surette idare edilen ve hususî birer teşekkülden ibaret olan spor teşkilâtının Kültür Bakanlığına devri düşünülmektedir. Bu takdirde Bakanlığa bağlanan bütün spor teşekkülleri hakkında yeni bir talimatname yapılacaktır.

Adanada felâkete uğrayanlara
Yardım geniş mikyasta devam ediyor

Adana, 11 (A.A.) — Su baskını yüzünden zarar görenlere yarından itibaren eşya tevziine başlanacatır.

Aileler de kurulmakta olan çadırlara yerleştirilecektir.

İsmet İnönü kız enstitüsünde şehrimiz bayanları tarafından bugüne kadar 742 takım elbise ve iç çamaşırı hazırlanarak Kızılaya teslim edilmiştir.

Kızılaya yapılmata olan yardım 11.466 lirayı bulmuştur.

ANKARA GENÇLERİNİN YARDIMI

Ankara, 11 (Telefonla) — Anara ilk, orta, lise ve yüsek tahsil mekteplerindeki talebeler Adanadaki fenayezan dolayısile ev ve barkları yıkılan yurttaşlara yardım için aralarında para toplamaktadırlar.

Avcılık Kanunu

Ankara, 11 (Telefonla) — Adliye encümeni kara avcılığı hakkındaki kanun projesini tetkike başlamış ve maddelerden birçoğunun müzakeresini yaparak kabul etmiştir.

Meclise yakında bir de deniz avcılığı hakkında kanun lâyihası verilecektir.

INGILTERE'DE Kanunuesasî buhranı

Ne şekilde cereyan etti?

İzdivaç müşkülâtı dolayısile İngiltere tahtından çekilen Sekizinci Edvard, son kanunu esasî buhranı esnasında üç ihtimal karşısında bulunuyordu.

1) Madam Simpson'u terkedip krallıkta kalmak.

2) Krallıktan çekilip Madam Simpson ile evlenmek.

3) Kabinenin kararına itiraz etmek ki bu tarzda ârayi umumiyeye müracaat lüzumu hasıl oluyordu.

Kabine krala şu yolda beyanatta bulunmuştu:

Kral herhangi kadınla evlenirse, o kadın İngiltere kraliçesi olur. Ondan doğacak çocuklar da İngiltere tahtına varis bulunurlar. Bunun ihdas edeceği neticeden sakınabilmek için kanunu esaside tadilât icap etmektedir ki kabine bunu yapmak taraflısı değildir.

Bu münasebetle "Morganatik izdivaç,, denen hususî evlenme şekli mevzuu bahsoldu. "Morganatik izdivaç,, kral ailesinden veya asillerden birinin daha dun seviyede bir kadınla evlenmesidir ki bu izdivacın şartlarına göre kadın, kocasının mertebesine çıkamaz. Yani kralla evlenmişse, kraliçe olamaz ve ondan doğacak çocuklar da - meşru sayılmakla beraber - krala veliaht olamazlar.

Kral için böyle bir izdivaç yapmakla meselenin halledilebileceğini teklif edenler bulundu. Yani kralın Madam Simpson'u bir zevce olarak alması, fakat Madam Simpson'un kraliçeliğin yüksek mezuniyet vazifelerini deruhte etmemesi... lâkin İngiliz hükûmeti namına Başvekil Baldvinin verdiği beyanatın diğer bir noktası bunu da tasrih ediyordu:

Kralın evlenmesi hususunda muayyen bazı imkânlar bulunduğunu ileri sürenler oluyor. Bu fikirlerin kanunu esasimizde istinat eden tarafı yoktur. Çünkü Morganatik izdivaç diye birşey bizim kanunlarımızca meçhuldur.

İşte bunun üzerine kral Edvard Madam Simpson'u kraliçe mevkiine çıkarmadan alelmutad bir zevce olarak almak imkânı kanunisi bulunmadığını görerek ve kabinenin noktai nazarına da karşı durmıyarak tahttan feragat edip harekâtında serbest kalmayı tercih etmiştir.

(İngiltere hükûmetinin kralın evlenmesine dair verdiği kararın İngiltere Dominyonlarınca kabul edilip edilmemesine ait izahatı başmuharririmizin 4 üncü sayıfadaki "Haftada bir dünya siyasasına toplu bir bakış,, yazısında bulacaksınız.)

Italya Bulgaristanın imparatorluğunu tanımasını istiyormuş

Moskova, 11 (A.A.) — Tas ajansı bildiriyor:

Gazetelerin neşrettiği ve Viyanadan gelen bir habere göre, İtalya hükûmeti, Habeşistanın ilhakını ve General Franko hükûmetini tanıması için Bulgar hükûmeti üzerinde şiddetli bir tazyik icra etmektedir. Bu hususta alınan tafsilâttan Bulgar hükûmetinin bu tazyike mukavemet ettiği anlaşıldığı ilâve olunmaktadır. Bu münasebetle İtalya elçisinin Başbakan Köseivanof'a Saint - Maurice nişanını tevdi ettiği kaydedilmektedir.

Kimler sanat mektepleri açabilecek?

Bazı biçki dikiş dershanesi sahiplerinin san'at okulundan mezun olmadıkları ve yüksek tahsil görmedikleri halde dershane açtıkları görülmüştür.

Bu durum üzerine bu gibi san'at okulu öğretmen ve direktörlerinin sanat okulu imtihanına tabi tutulacakları kendilerine bildirilmiştir.

Şimdi de Milletler Cemiyetine karşı..

(Usttarafı 1 ncide)

mek ve Suriyede Suriye — Fransız muahedesi aleyhinde mütalâada bulunanların ortaya attıkları tezleri, bilhassa Lübnan — Suriye hudutları hakkında ileri sürdükleri mütalâaları hiçe indirmek gayesini takip etmektedir.

HALKIN MUKAVEMETİNİ KIRMAĞA ÇALIŞYORLAR

Lâzkiye, 11 (Hususî) — Fransızlar, Sancakta, tanınmış ve münevver olan Türkleri mütemadiyen tevkif etmektedirler. Evvelce tevkif edilenler birer birer adliyeye teslim olunmakta ve hapishanelere sevkedilmektedirler. Fransız otoritesinin, bu vaziyeti ihdas etmesinin sebebi, Sancak halkından olan ve Milletler Cemiyetinde Türk halk davası lehinde söz söyliyecek, yazı yazacak kimseleri Sancakta bırakmamak arzusudur.

Mendup, bu sıkı tevkifat kararlarını verirken, bilhassa Sancağı Suriyenin parçası saymamak istiyen ve bu uğurda ölümle boğaz boğaza gelen ve her faciayı kahramanca karşılıyan ve hâlen zulüm önünde asabiyet içinde bulunan Sancak halkının mukavemetini kırmak azminde olduğunu adamlarına açıkça bildirmekte mahzur bile görmemektedir

ASKER SEVKİ DEVAM EDİYOR

Hama, 11 (Hususî) — Sancağın muhtelif mıntakalarına ve şimal hudutlarına asker ve cephane sevkiyatına devam olunmaktadır. Sevkedilenlerin çoğu milislerden mürekkeptir.

DONANMAMIZ dün geldi

(Üstyanı 1 incide)

riyet âbidesine çelenk koymak üzere Dolmabahçeden ayrıldı.

Diğer taraftan Yavuzdaki subaylardan bir gurup, Yavuz bandosu ve bir kıta bahriye efradile Tophanede karaya çıkmışlardı. Bahriyelilerimiz Boğazkesen yolile Galatasaraya, oradan Taksime çıktılar. Cumhuriyet âbidesinin önünde Amiral Şükrü Okan iki bahriye neferi tarafından taşınan çelengi merasimle âbideye koydu. İstiklâl marşından sonra bahriyeliler hep bir ağızdan marş söylediler. Şükrü Okan, bundan sonra defteri imzaladı ve otomobille Dolmabahçeye dönerek Yavuza geçti. Yavuz saat birde Dolmabahçeden Heybeliye hareket etti.

Antepli'lerin bayramı

Ankara, 11 (Telefonla) — Ayın 25 inde Ankarada bulunan Antepliler memleketlerinin kurtuluşunun 15 inci yıldönümünü Halkevinde kutlayacaklardır.

Kuru üzüm satışımız

Ankara, 11 (Telefonla) — İktisat vekâletine gelen malûmata göre kuru üzüm piyasası açıldığı günden birinci teşrinin sonuna kadar dış memleketlere 48.000.000 küsur kilo üzüm gönderilmiştir. Bunun 25 milyon kilosunu Almanya satın almıştır.

Tahsilât bu yıl fazla

Ankara, 11 (Telefonla) — Malî yıl başı olan hazirandan ikinciteşrinin sonuna kadar altı aylık tahsilât yekûnu geçen 1935 senesine nazaran, 12.100.000 lira fazladır.

Istanbul prevantaryomu

Ankara, 11 (Telefonla) — Şimdiye kadar Maarif vekâleti ilk tedrisat umum müdürlüğünün emrinde olan İstanbuldaki prevantaryomun idaresi orta tedrisat umum müdürlüğüne verilmiştir.

Ziraat Enstitüsünde

Ankara, 11 (Telefonla) — Ziraat enstitüsünde bugün yeni talebenin profesörlerine ve arkadaşlarıma takdim merasimi yapılmıştır.

Merasimde profesörler, Ziraat vekâleti büyükleri ve birçok mebuslarımız bulunmuşlardır.

Ziraat vekâleti enstitülerine bu yıl, müracaat eden 500 gençten 160 ı alınmıştır. Bunun ön dördü asker, 141 i sivil, 14 ü kızdır. Bu suretle mektep mevcudu 670 i bulmuştur.

Yeni Ingiliz Kralı

(Üsyanı, 1 incide)

"Verdiğim karar benim, yalnız benim kararımdır. Onun hakkında hüküm vermek de yalnız bana aittir. Vaziyetle en fazla alâkadar olanlar benim başka bir karar almağa sevke çalıştırlar. Fakat, kararım bugün kuvvedefile geçmiştir ve ben hayatımın en büyük arzusunu yerine getirmiş bulunuyorum.

"Kardeşimin, kendisine bıraktığım vazifeyi, bu değişiklikten imparatorluğun hiçbir suretle müteessir etmiyecek derecede ifa edeceğinden emin olduğum için, kararımı vermekte tereddüt etmedim. Şimdi karımla beraber mes'ut bir yuva kurarak yaşıyacağım.

"Meseleyi büyük bir ciddiyetle ele alan ve hanedanımızın an'anesini kurtaran bir karar veren hükûmete müteşekkirim ve bununla iftihar ediyorum.

"Memleketten uzak bulunduğum müddetçe, memleketimin ve imparatorluğun işlerini büyük bir alâka ile takip edeceğim. Eğer bir gün krallığın bana ihtiyacı olursa üzerime düşen vazifeyi ifaya derhal koşacağım.,,

KRAL EDVARD BUGÜN İNGİLTEREDEN AYRILIYOR

Londra, 11 (Hususî) — Sabık kral Edvard bu geceyi şatosunda geçirmeğe ve yarın sabah hareket etmeğe karar vermiştir. Kralın İsviçreye gideceği zannolunmaktadır. Oradan da Adriyatik sahillerinde bir şehre gideceği tahmin ediliyor.

YENİ KRAL VI INCI GEORGE

Londra, 11 (Hususî) — Tahta geçecek olan York Dükü'nün krallığı yarın saat 15,30 da Saint James sarayında ilân edilecektir. York Dükü VI inci George (Corc) adile tahta geçecektir.

Dublin, 11 (A.A.) — Reuter bildiriyor:

B. de Valera, bugün öğleden sonra İrlanda serbest devletlerinin kanunu esasisinde tadilât yapan kanun projesinin metnini parlamentoya tevdi etmiştir.

Bu kanun projesi yarın akşam üzeriyete geçer geçmez, İrlanda serbest devleti, dahilî işlerinde cümhuriyet rejimi ile idare olunacak ve ancak dış siyaset hususunda Büyük Britanya tahtına bağlı kalacaktır.

AVAM KAMARASINDAKI MÜZAKERELER

Londra, 11 (A.A.) — Avam kamarası bu sabah, kralın tahttan feragati beyannamesini mer'i kılacak kanun projesini tasvip etmek üzere toplanmıştır.

B. Baldvin, bu kanun projesinde Dük d'York kralı istihlâf eyliyeceğinin tasrih edilmiş olduğunu bildirmiş ve parlâmentonun böyle bir karar alması lüzumunu tebarüz ettirmiştir. Zira taht'a veraset kanununda, tahttan feragat ve bunun neticesinde taht'a cülûs hakkında hiçbir kayıt mevcut bulunmamaktadır. B. Baldvin, gerek majeste için gerek evlât ve ahfadı için taht'a veraset hakkını nez'eden bir hüküm ilâvesi icap eylediğini de bildirmiştir.

Bundan sonra, müstakil işçi meb'uslardan olan ve parlâmentonun bu mesele hakkında bir karar almasına muhalif bulunan Maxton, cumuriyet rejiminin kurulmasına dair bir takrir vermiştir. Bu takrir 5 reye karşı 403 reyle reddedilmiştir.

KANUN KABUL EDILDI

Londra, 11 (A.A.) — Komite halinde toplanan avam kamarası, kralın tahttan feragati hakkındaki kanun projesini üçüncü kıraatinde kat'î surette kabul etmiştir.

Lordlar kamarası da, ayni kanun projesinin birinci, ikinci ve üçüncü müzakerelerini yapmıştır ve projeyi kabul etmiştir.

KRAL IMZALADI

Londra, 11 (A.A.) — Feragat kanunu lâyihası kral tarafından kabul edilmiş ve sekizinci Edvard, kanun lâyihasını kabul etmiş olduğu an olan saat 13,52 de kral olmaktan feragat etmiştir.

KRAL NEREYE GİDECEK?

Londra, 11 (A.A.) — Dolaşan şayialara göre, Kral Edvard Danimarkaya gidecek ve Holbach civarında Prenses Epike ait bir şatoda ikamet edecektir.

Bir okuyucumuzun mektubundan alınan ilhamlar

HİKMET MÜNİR

Çöplüğü güzel sanatlardan biri haline getirmeği düşünüyor

Halkın çöpçülere karşı sempatisini arttırmak için çare — Boyalı çöp tenekeleri — Şen çöpçü şarkısı — Sokaklar bayram yerine dönüyor — Amerikalı film rejisörünün çöpçü revüsü — Çöpçülük herkesin başında....

Geçen gün gazetemizin "Halkın mektupları,, sütununda bir okuyucumuz çaydalı göründüğü kadar da orijinal bir fikir ileri sürüyordu:

ÇÖPÇÜLERE TEMİZLİK DERSHANESİ AÇMAK!

Okuyucumuz hulâsaten diyordu ki:

"Çöpçüler, tenekeleri arabalara boşaltmasını bilmiyorlar Yerden kapkara tozları gibi arabanın içerisine boca ediyorlar. Ve bu hal, rüzgârlı havalarda çöplerin uçmasına sebep oluyor. Gelen geçenin üzerine mikroplar geliyor Çöpçüler, aldıkları teneke leri boşaltmasınlar demiyorum, fakat nasıl boşaltmak lâzım geldiğini kendilerine öğreten bir dershane açılmalıdır Böyle bir tedbir, halk için herhalde faydalı olur kanaatindeyim.,,

* * *

Belediyenin temizleme işleri şubesinin, çöpçülere lâzım gelen tenbihlerde bulunmasına fırsat kalmadan şimdi bir grup meydana çıkıp da çöpçülüğün sanayii nefiseden biri haline gelmesini istesin mi size?

Öyle ya.. Meselâ çöp tenekeleri şimdiki gibi hoyratça arabalara boca edilip etrafa mikroplar uçurulacağı yerde, eskiden firavunlara meyva taşındığı şekilde ağır ağır ve bir zarif çalımla götürülebilir Bu takdirde çöplerin, nisbeten daha iyi görünüşlü olanları: konserve kutusu, portakal ve muz kabukları gibi şeyler üstüne konularak halkın çöplere karşı sempatisi artırılır Çöp tenekelerini daima boyalı tutmak şart olur Hattâ icabederse bunların iki yanına kulplar yaptırılarak indirilip kaldırılmasındaki sanatkârane üslubun elden geldiği kadar bozulmamasına çalışılır..

* * *

İş bu derece artistik ve zevkli bir hal aldıktan sonra çöp alıp vermeğe dair neden bazı mısralar ortaya konmasın?

Daha güneş doğmadan
İşimize çıkarız.
Şehrin sokaklarını
Zevkimizle yıkarız

Sanki hayat suyudur,
Sabahın serinliği
Hayalimizi çeker
Çöplerin derinliği.

İşte böyle başlayan bir şiir, aşağılara doğru daha coşkun tafsilâta girişerek çöpçüler tarafından her sabah muhtelif makamla ve güzel seslerle söylenebilir de..

* * *

Artık sabahleyin caddelerimizin ve iç sokaklarımızın bir bayram yerine döneceği tabiidir Bundan, iş adamları çok fayda görür. Karısile kavga etmiş dükkâncı, çöpçü kardeşlerimizin dünyaya metelik vermiyen bu coşkunluğu ile karşılaşınca, — eğer tamamen zıvanadan çıkmazsa — mutlakkak ki biraz yatışacak ve yer yüzünde hâlâ saadet ve sevinci muhafaza etmekte olan kimseler bulunduğuna bakarak, kendisine biraz cesaret gelecektir. Herhalde o gün için dükkânında işler de yolunda gideceğine şüphe yoktur. Çünkü çöpçülerin neşesinden aldığı hisse, ona, müşterilerini güler bir yüzle karşılamasına, onların her türlü titizliklerine tahammül etmeğe yardım edecektir.

Şu halde çöpçülerimizi şiirli bir surette yetiştirmek, memleketin ticaret hayatına da ayrıca bir inkişaf getirecektir.

* * *

Dahası var. Sabahleyin, bütün şeytanî fazlalıklardan, nefis bir üslupla kurtarmağa memur edilen çöpçüleri bizim; başlarında zarafetle taşıdıkları

ŞEHİRDE

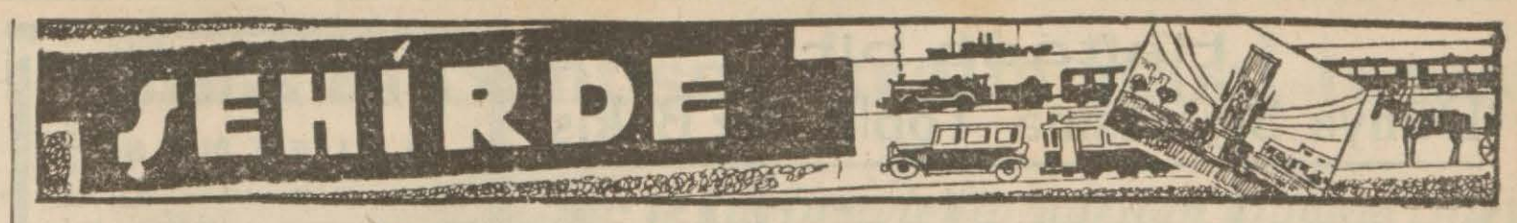

Bir meşhud suç davası

Henüz Banyodan Çıkmış Yarı Çıplak Kadın

Haciz için gelen memurlardan, sığındığı odaya girmemelerini rica ettiği halde, zorla odaya girildiği için,

Kendisine sövmekten verilen ceza, ortadan kaldırıldı!

Meşhut suç davalarına bakan mahkemelerden İstanbul asliye dördüncü ceza mahkemesinde, dün bir davaya, evvelce verilen karar temyizce bozulmuş olarak yeniden bakılmış ve dava dün yeniden karara bağlanmıştır.

Dava edilen, Samatyada oturan Vecihinin zevcesi Nimettir. Nimetin, yo vergisinden dolayı haciz koymağa gelen Samatya belediye icra memuru Hâmide, vazife ifası sırasında sövdüğü iddia olunuyordu. Reis Fazıl, âza Atıf ve Suud ilk muhakeme neticesinde Nimetin bu suretle sövdüğünü sabit görmüşler, kendisini bir ay hapse, otuz lira para cezasına mahkûm etmişler ancak haciz sırasında tahrike uğradığını kabul ederek, ceza müddetini yedi güne, para miktarını da yedi buçuk liraya indirmişler, fakat bu cezanın tecil edilmemesine de ekseriyetle karar vermişlerdi.

Bu karar temyizce üç noktadan bozulmuş olarak ve bozmıya uyularak yapılan muhakemede, evvelce dinlenilen şahitler yüzleştirilmişler, müdafaa şahitleri dinlenilmiş ve müddeiumumi Hikmet, tahrikin gözönünde tutulmasını, eskisi gibi ceza tayinile beraber bu cezanın ortadan kaldırılmasını istemiştir.

Bundan sonra, Nimetin vekili avukat Ahmet Sabri İnhan, hâdiseyi anlatarak, şöyle müdafaa yapmıştır:

— Müekkilem Nimetin evine, Samatya belediye icra memuru Hâmitle tahsil memuru Zühtü ve zabıta memuru Hayri, üç lira, yol vergisinden dolayı haciz koymağa gelmişler, yol vergisinin verilmesi o güne kadar her nasılsa unutulmuş olduğunu öğrenen Nimet, memurlara, şimdi kocasına telefonla haber vereceğini, eğer yarım saat beklerlerse, parayı temin edeceğini ve artık haciz koymağa hiç lüzum kalmıyacağını bildirmiştir. Memurlar, "Bekliyemeyiz,, demişler ve derhal içeriye girerek, haciz muamelesine girişmişlerdir. Müekkilem Nimet, bu sırada odalardan birinde, henüz banyodan çıkmış ve yarı çıplak bir vaziyette bulunduğundan, kapının arkasından memurlara seslenmiş ve antrede, sofada, karşı odada üç liraya kat kat tekabül edecek kıymette muhtelif eşya bulunduğundan bahisle, o eşyadan herhangi birisine haciz konulmasını ve mazereti dolayısile bulunduğu odaya girilmemesini rica etmiştir. Halbuki memurlar, bu ricaya hiç aldırış etmiyerek, müekkilemin bulunduğu odaya cebren girip, oradan eşya seçmişler ve üç lira borç için otuz liralık bir halı seccadeyi alıp götürmüşlerdir. Sonra da Nimetin zevci Vecihi, borcunu ödeyip halı seccadeyi geriye almakta gecikmemiştir.

Şimdi, işlendiği iddia olunan suça gelelim. Henüz banyodan çıkmış ve yarı çıplak bir vaziyette bulunan Nimet, memurlar kapıyı zorla itince, hemen örtünecek birşey araştırmış, eline geçen kocasının pijamasını giyerek, memurlar içeriye girer girmez, acele, onların arasından geçip sofaya fırlamış ve yukarı katın merdiven basamaklarını çıkmağa başlamıştır. İddiaya göre, işte bu sırada memurlara dönerek hiddetle sövmüştür. Memurlar, karakolda bir zabıt tutmuşlar, Hâmit davacı, Zühtü ile Hayri, şahit gösterilmişlerdir!

Müekkilem Nimet, kat'iyyen sövmüş değildir. Fakat, sövdüğü sabit görülse bile, demin dinlediğiniz müdafaa şahitlerinin ifadelerinden de anlaşıldığı üzere, antrede, sofada ve karşı odada fazla değerde eşya mevcutken, henüz banyodan çıkmış ve yarı çıplak bir vaziyette sığındığı odaya girilmesinin, kendisinde husule getireceği menfi tesiri, aksülâmeli, reaksiyonu göz önünde tutunuz. O, bu hareketle şiddetle tahrik edilmiş, demektir. Hiç lüzum yokken, bir kadının odasına, hele arzettiğim vaziyette iken, girilmemek gerektir. Sövdüğü sabit görülerek ceza verilse bile, 277 inci maddeye göre, cezanın herhalde iskatı lâzımdır!

Bu arada şuna da bilhassa işaret ederim, ki 5 ağustos 1325 tarihinde neşrolunan tahsili emval kanununun 26 ıncı maddesinin son fıkrası, emvali menkule haczine gidildikte, haciz koyacak memurun, yanına zabıta memurundan başka mahalle muhtarını, olmazsa heyeti ihtiyariyeden iki kişiyi alması lüzumunu belirtmektedir. 1933 de neşrolunan, muhtarlıkların ilgasına dair kanunun 11 inci maddesinde de tahsili emval kanununa ittibaen yapılacak emvali menkule hacizlerinde ya mahallenin mümessilinin hazır bulunması, yahut da mahalleden tanınmış iki şahsın huzuru şart olduğu, kesenkes tasrih edilmiştir. Halbuki, bu memurlar, giderken yanlarına mümessil almadıkları gibi, mahalleden tanınmış iki şahıs da almamışlardır. Ve bu itibarla da, usulü dairesinde hareket etmiyor, vazife ifası halinde bulunmuyorlardı. Hal böyle iken, tahkir sabit görülse bile, olsa olsa adiyen tahkirdir. Vazife ifası sırasında memuru tahkir sayılamaz. 266 ıncı maddeye göre takibat yapılamaz!

Mahkeme heyeti, bunun üzerine müzakereye çekilmiş ve neticede eskisi gibi bir ay hapis, otuz lira para cezasından tenzilen yedi gün, yedi buçuk lira ceza kararlaştırmış, ve memurların hareketlerile tahriki noktasından, 277 inci maddeye uygun olarak, bütün cezayı ekseriyetle ortadan kaldırmıştır.

Tayyare Piyangosunda kazananlar

Büyük ikramiyeyi kazanan talihli inanmak istemedi

Yirmi ikinci tertip tayyare piyangosunun ikinci keşidesine dün başlandı. Bu keşidenin en büyük ikramiyesi olan 40.000 lira 34674 numaraya, on beş bin lira 21765 numaraya çıktı.

Kırk bin lira kazanan talihlilerden bir kısmı dün anlaşılmıştır. Sarıyer postahanesinde müdür Bay Yaşarla iki arkadaşı büyük ikramiyeyi kazananlar arasındadır. Bay Yaşar bileti Eminönünde Zengin gişesinden almıştır.

Dün ikramiye çıkar çıkmaz gişenin sahibi bir otomobile atlayıp Sarıyere gitmiş, dört bin lirayı hemen vermiştir. Talihliler evvelâ kendilerine ikramiye çıktığına inanmamışlarsa da paralar sayılınca bayram üzeri ikramiye kazandıklarından dolayı fevkalâde sevinmişlerdir.

Büyük ikramiyenin talihlilerinden ikisi de Taşkışlada askerliğini yapan berber Mehmet ile arkadası Kazlıcesmede Demirhane caddesinde berber kalfası Nevzattır. Biletleri ortak olduğundan hisselerine düşen ikişer bin lirayı biletlerini aldıkları Eminönün de Akgün gişesinden almışlardır.

Para verilirken Nevzat çok heyecanlanmış, şöyle demiştir:

"— Bayram üzeri bir elbise parası bulamamıştım. Piyango imdadıma yetişti. Evvelâ bir elbise alıp bayram ertesi Beyoğlunda güzel bir dükkân açacağım.,,

Mehmet de şunları söylemiştir:

"— Kimsesizim. Sekiz aydır askerim. Berberlik yapıyordum. Asker olunca dükkânımı kapadım. Şimdiye kadar ufak tefek ikramiye vurdu. Arkadaşım Nevzat ikinci keşideden evvel ısrarla biletimin yarısını istedi. Ben de bu ısrara dayanamayıp verdim. İkramiye ikimizin talihinin birleşmesi üzerine vurmuştur. Askerliğimi bitirince ben de bir berber dükkânı açacağım.,,

Sonları 74 ve 65 şle nihayetlenen biletler ikişer lira amorti alacaklardır. Keşideye bu sabah dokuzda devam edilecektir.

Kültür işleri

Talebeye paso

Tramvay Şirketi nezdinde teşebbüsler yapılıyor

İstanbul tramvay şirketile talebe arasında halledilemiyen meselelerden biri de paso işidir.

Tramvay şirketi 16 yaşından büyük olanlara talimatnameleri ahkâmına göre paso verilmemektedir. Halbuki 16 yaşına kadar olan çocuklar ilk tahsil çağındadır. 17 yaşından sonra orta tahsil ve daha sonra da lise tahsili ve Üniversite tahsili gelmektedir.

Şu hale nazaran ortaokulda okuyan ve hergün okuluna tramvayla gidip gelmek zorunda olan çocuklar tam ücret vererek tramvaya binmektedirler. Bu çocuklar talebe olduğu halde tramvay pasolarından istifade edemiyorlar.

İstanbul Kültür direktörlüğü bu durumu gözönüne alarak İlbaylığa baş vurmuştur. İlbaylık tramvay şirketi nezdinde teşebbüslere girişecektir.

Bu durum Nafia Bakanlığına da yazılacak ve buna bir hal çaresi aranacaktır.

Tren, vapur, şirketlerinin talebeye gösterdiği kolaylık gibi tramvay şirketinin de kolaylık göstermesi lâzım gelmektedir.

Sakarya Sinemasının Adana felâketzedelerine yardımı

Sakarya sineması 14.12.936 pazartesi günü bütün siyanslarının hasılâtı gayri safiyesinin yüzde 25 şini Adana felâketzedelerine tahsis etmiştir.

Program, Şeytan ve Aşk (Praglı Talebe) ve ilâveten Miki Maos ile son dünya havadislerinden mürekkeptir.

Pazartesi günü Sakarya sinemasına gitmekle hem bu dünyaca şöhret kazanmış büyük filmi görmüş ve hem de Adanadaki felâketzede vatandaşlara yardım etmiş olacaksınız.

Fiyatlarda değişiklik yoktur.

Siyans saatleri, matineler, 14,30, 18,30 ve süvare 21 dedir.

Hukuk Fakültesinin ismi değiştirilecek

İstanbul Hukuk fakültesinin adının değiştirilmesi etrafında bir cereyan vardır. Bir ihtimale göre fakültenin ismi İstanbul İktisat ve Hukuk fakültesi şeklinde kabul edilecektir.

Halde yeni pavyonlar

Önümüzdeki mevsimde kavun karpuz satışının Hâle alınması için tedbirler alındığını ve Hâlin yanında bir pavyon yapılacağını yazmıştık.

Pavyonda yeniden yapılacak tesisat ve teçhizat 80 bin liraya temin edilecektir. Binanın keşfi hazırlanmıştır Yakında inşaat münakasaya konulacaktır.

Yoksul çocuklara 600 ayakkabı dağıtılacak

Kızılay cemiyeti Eminönü kazası Çarşı nahiye şubesi tarafından yarın Direklerarasında Letafet apartımanın da saat 8 de aşağıda isimleri yazılı okulların 600 yoksul çocuğuna ayakkabı ve elbise dağıtılacaktır.

45 ci Hasköy Musevi okulu, 22 inci Balat Musevi okulu, 24 üncü Anadolu hisar okulu, 10 uncu okul, 20 inci Samatya Rum okulu, 17 inci Langa Rum okulu, 28 inci Kumkapı Ermeni okulu, 34 üncü okul, 26 ıncı okul, 2 inci okul.

Diğer taraftan Kızılay cemiyeti Eminönü kazası Beyazıt nahiye şubesi de 150 yoksul ve kimsesiz çocuğa baştan aşağı giydirmiye karar vermiştir.

Ölçü üzerine hazırlanan elbiseler de yarın 9 da cemiyetin Beyazıt nahiye şubesinde dağıtılacaktır.

Tekaüt maaşları

Belediye memurluklarından tekaüt olanlara ait üç aylık maaşların verilmesine başlanmıştır.

Köprübaşında dökülen kan davasınındünkü muhakemesi

Çatalca civarında bir köprü başında yollarını bekliyerek bir kız meselesinden kin beslediği Asımla karısı Nefiseyi öldürmekten suçlu Mustafa oğlu Alinin ve bu suça iştirakten suçlu İsmail oğlu Hüseyinin muhakemelerine, İstanbul ağırceza mahkemesinde dün devam edilmiştir.

Bu muhakemede, Nefisenin küçük kızı Nâziye, yegâne varis olarak davacı yerindedir. Geçen celsede birçok şahit, bu arada Çatalca müddeiumumisile jandarma karakol kumandanı da dinlenilmişlerdi.

Dünkü celsede, köylülerden Hüseyin ve Ayşe isimlerinde iki şahit dinlenilerek, muhakemenin devamı, tahkikatın tamamlanmasına kalmıştır.

Açık yerlere tayin

Üsküdar Kız enstitüsü direktörü Bayan Vesime İsmetpaşa Kız enstitüsü direktörlüğüne, Kadıköy kız enstitüsü türkçe öğretmeni Lûtfi Kadıköy kız enstitüsü direktörlüğüne, Pertevniyal lisesi riyaziye öğretmeni Bekir ilâveten Süleymaniye ortaokulu riyaziye öğretmenliğine, İzmir Akşam tecim okulu türkçe öğretmenliğine Maide, Bursa Necatibey Akşam Kız san'at okulu türkçe öğretmenliğine Nigâr atanmıştır.

Parti vilâyet kongreleri

İstanbul İlparti kongresi bu ayın yirminci pazar günü saat onda Cağaloğlundaki Parti İlkurağında açılacaktır.

Haftada bir
Dünya Siyasasına Toplu Bir Bakış

Sancak meselesi ihtilâfı

Ne Fransanın evvelce dediği gibi Türkiye ile Suriye arasındadır, ne de şimdi iddia ettiği gibi Türkiye ile Milletler Cemiyeti arasında.

İngiliz anyasasının esasları nedir?..

İskenderun meselesi:

Dışişleri Bakanı Tevfik Rüştü Aras dünkü trenle hareket etti.. Bir kaç gün sonra Cenevreye varacak, orada İskenderun meselesinin müzakeresin. de bulunacaktır. Malûmdur ki Türkiye, ilk gündenberi İskenderun me. selesini bir Türk — Fransız ihtilâfı şeklinde telâkki etmiştir. Bütün te. şebbüslerini de bu esasa göre yapmış tır. Bununla beraber Fransız hükûmetinin Milletler Cemiyeti sekreterli. ğine gönderdiği bir mektup bu işin bir Türk — Fransız ihtilâfı olmadığı. nı, asıl ihtilâfın Türkiye ile Milletler Cemiyeti arasında bir prensip telâk. kisi farkından çıkmış bulunduğunu iddia eylemiştir. Fransa hükûmeti. Millletler Cemiyeti tarafından Suri. yede verilmiş olan manda vazifesini sadıkane yapıyormuş. Şimdi Türk hü. kûmeti bu manda vazifesi ile telifi mümkün olmıyan bir talep ileriye sü. rüyormuş!

Hakikat ile hiç bir münasebeti ol. mıyan bu yeni iddianın delâlet ettiği mana şudur ki, Fransa, İskenderun meselesinde bir çıkmaza girmiş oldu. ğunu kendi de pek iyi anlamıştır. O. nun için Türk hükûmeti ilk notasını verdiği zaman Fransa, bu işi bir Türk — Fransız meselesi şeklinden çıkarıp bir Türk — Suriye meselesi şekline koymağa çalışmıştır. Ayni Fransız hükûmeti bu ilk iddiasını şimdi bir tarafa bırakarak, Milletler Cemiyeti paravanası arkasına saklan. mak yolunu aramağa başlıyor.

Bu meselede Türk milletinin hakkı o kadar açıktır ki hiçbir kaçamaklı yol bu hak ve hakikati gizliyemez. Fakat fikrimizce herşeyden evvel lâzım olan şey, İskenderun ve Antakyada Türk nüfusunun tahrik, tazyik ve tedhiş vasıtalarından kurtarılmasıdır. Bu da İskenderun ve Antakya bölgesine müşterek bir tahkik ve mürakabe he. yeti göndermekle mümkün olabilir.

İngilterede krallık buhranı:

Bir haftadanberi Ingilterede baş. gösteren anayasa buhranı, nihayet kral sekizinci Edvardın çekilmesi ve yerine kardeşi Dük d'York'un tahta geçmesi kararı ile nihayet buldu. Kral sekizinci Edvard, yalnız mem. leketinde değil, bütün dünyaca halka yakın olmak temayülleri ile tanınmış ve sevilmiş bir şahsiyet idi. Geçen yaz Akdeniz seyahatini yaptığı sırada İstanbula da uğrayarak Atatürkü zi. yaret etmesi ve bu suretle Türk — İn. giliz dostluğunun yeni baştan tesisine vesile vermesi Türk milletinin kalbin. de derin sevgi hisleri uyandırmıştı. Şüphe yok ki sekizinci Edvardın krallık tahtından çekilmesinden sonra dahi yüksek şahsiyetine karşı mevcut olan sevgi hislerimiz devam edecek. tir. Ancak Türk — İngiliz dostluğu, nihayet son tahlilde hususî bir aile meselesinden ibaret olan böyle hadi. selerden müteessir olmıyacağı ve yal. nız iki milletin değil, bütün dünya. nın sulhunu muhafaza gayesine doğ ru inkişaf edeceği tabiidir.

Kral Edvard niçin çekildi? Kendi şahsî intihabı olan bir kadınla evlen. mesi, krallık vazifesi ve mevkii ile telif edilemez miydi? Nitekim buh. ran devam ederken gelen bazı telgraf. larda Mrs Simpsonun kraliçe olma. mak ve kendisinden doğacak çocuk. ların tahta veraset hakları bulunma. mak kaydile evlenmeleri mümkün ol duğu bildirilmişti. Kral Edvardın bütün İngilterede ve İngiliz domin. yonlarında haiz olduğu takdir ve hür. met mevkiine göre buhrana böyle mu tavassıt bir hal çaresi niçin buluna madı?

(Ingiltere) dediğimiz (milletler camiası) nın mahiyetini daha iyi an. lamağa yardım edeceği için bu nokta ları biraz tetkik edelim:

Büyük harpten sonra İngilterenin anayasasında büyük bir değişiklik o:. muştur. Bu değişikliğin esasları bil. hassa 1926 senesinde toplanan impa. ratorluk konferansında hazırlanmış tır. Bu esaslar 1931 senesinde İngi. liz parlamentosunun bir kararı ile anayasa şeklini almıştır. Bu suretle alınan kararlar mucibince, bugünkü İngiltere devleti, bir (imparatorluk) değil, hattâ (federasyon bile değil fa kat bir (milletler mecmuası) dır. Bu (milletler mecmuası) na (milletler şirketi) de denilebilir. O şekilde ki serbest irade ve arzuları ile şirkete giren milletlerden her biri tamamen müsavi haklara maliktir. Birleşik Britanya krallığı, Şimalî Irlanda, Kanada cumhuriyeti, Ostralya, Ye ni Zelanda, Cenubî Afrika, Hindis. tan imparatorluğu, bütün bu memle ketler, birer müstakil varlık olarak Milletler Cemiyetine aza bulunmak tadır. Dominyonlar ile Londra ara. sındaki münasebetler (Sömürgeler Bakanlığı) vasıtasile idare olunur ki bu bakanlık, (İngiltere milletler şir. keti) ne dahil olan muhtelif memle ketler arasında bir nevi (Dışişler Ba kanlığı) rolünü ifa eder. Dominyon ların her birinde birer (Umumî Vali) var. Fakat bu umumî valiler evvelce Britanya hükûmetinin bir mümessili iken 1926 senesinde yapılan anayasa tadilâtından sonra sadece İngiltere kralının mümessili olmuşlardır. Bu suretle İngiltere kralı, bütün Domin. yonlar arasında yegâne bir (bağ) ve bir (hakem) mevkiini almıştır.

1931 tarihli statüde, kralın tahtın. dan feragatine dair hiç bir kayıt yok. tur. Yalnız krallık makamı (İngiliz milletleri camiası) nın bir sembolü olduğundan, bu makamın ünvanında ve yahut hukuk ve vazaifinde vuku bulacak herhangi bir değişiklik de mutlaka bütün Dominyonlar parla. mentolarından geçer.

İşte kral sekizinci Edvardın evlen mesi, bu suretle yalnız Büyük Britan. ya parlamentosundan değil, bütün Dominyonların parlamentolarından geçmesi icabeden bir mesele olmuş. tur. Baldvin hükûmetinin Dominyon lar başvekilleri vasıtasile yaptığı is. timzacın neticesi ise kral Edvardın Mrs Simpson ile, hattâ morganatik (x) bir izdivaç şeklinde olsa dahi parlamentolarca kabul edilemiyeceği kanaatini vermiştir. Kral Edvard ise hayatını bu vaziyetin icaplarına uy. durmağı yalnız şahsı için değil, bü. tün (İngiltere milletler camiası) için doğru bulmamıştır. Bunun üzerine krallıktan katî olarak çekilmeğe ka. rar vermiş, yerini kardeşi Dük d'Yor. ka bırakmıştır.

Amerikada bir sulh konferansı:

Bütün Amerika devletleri geçen hafta içinde (Montevideo) da büyük bir sulh konferansı topladılar. Bu konferansı Amerika Cumhur Reisi B. Ruzvelt açtı ve gayet mühim bir nu. tuk söyledi Bu nutku okurken, insa. nın müteveffa Vilsonun mezardan çı. karak bütün dünyaya hitaben söz söylediğine hükmedeceği geliyor. Çün kü Ruzveltin sözleri de Vilsonun söz. leri gibi peygamberanedir.

Ruzvelt bu nutkunda, Eski Dünya dan bahsederken, "Eski kinler ve ye ni fanatizmler ile biribirini yiyen kıt. alar„ yahut, "Harbin vereceği zarar ları sulhun fedakârlıklarına nisbetle daha hafif gören memleketler.„ gibi tavsiflerde bulunuyor.

Ruzveltin kanaatince, bu türlü ih. tiraslar ile yanıp yakılan Eski Dün ya milletleri kendi hallerine bırakılır. sa bir gün mutlaka harp çıkaracak. lardır Böyle bir harp çıkınca dahi Amerikalılar bu harbe sürüklenmemiş olsa bile gene büyük zararlar göre. ceklerdir. Onun için bu kıtalara, bu milletlere sulhu muhafaza hususun. da yardım etmek lâzımdır. Hem de böyle bir yardım Amerikalıların in. sanlık vazifesidir. Bu da bütün Ame. rikanın sulhu ve demokrasiyi müda. faa için birleşmesi ile mümkün ola. bilecektir.

Ruzvelt, bundan sonra nutkunda gümrük himaye sistemi ile kendi hu dutları içerisine çekilen memleketle re hücum ediyor. asıl dünya yüzün. de harbi hazırlıyan memleketlerin ge. ne bunlar olduğunu, Amerikanın bu türlü iktisadî şartları muhafaza et. mek hususunda ısrar eden memleket. lere karşı geleceğini söylüyor. Mon. tevideo konferansının bu yolda dü. şündüğü tedbirlerden bahsediyor ve Amerikada bile bugün hâlâ birkaç memleket arasında bu şekilde raka. betler bulunduğunu kaydederek bun. ların bertaraf edilmesi lüzumunu gös. teriyor. Hulâsa Yeni Dünya sulhu ve nizamı koruyarak, Eski Dünyaya ders vermek istiyor.

İspanya meselesi:

Bu defa Cenevrede Fevkalâde o. larak toplanan Milletler Cemiyeti İs panya hükûmetinin şikâyetlerini de tetkik edecektir. İspanya hükûmeti bu şikâyeti ile İtalya ile Almanyanın General Franko tarafına yardım et melerini protesto etmişti. Bununla beraber, Milletler Cemiyeti konseyi. nin bu hususta müessir bir rol oy. nayabileceği cok şüphelidir.

İspanyada vaziyet karmakarışık inkişaflarını takip ederken Fransızla rın endiseleri artıyor. Fransız gaze teleri, her gün daha ziyade harbe doğru yaklaştıklarını yazarak feryat ediyorlar. Bu endiseye bir misal ol. mak üzere L'Intransigeant gazetesi nin bu hafta içinde yazdığı bir maka. leden birkaç satırı kaydedelim. Bu gazete diyor ki:

"Bir takım siyasî miyoplar tekrar edip duruyorlar. Nasıl olur da Fran ya ile Almanya harbedebilir, bu memleket arasında hudut işti yoktur, diyorlar. Halbuki bu ad lar İspanyada Rusya ile Almanya karşı karşıya gelerek bugün harbe durmakta olduğunu görmüyor Eğer Fransızla kendi memleketler de müsait bir muhit hazırlamağa vam ederlerse bugün İspanyada yarın Fransız topraklarında olac tır.„

ASIM US

(x) İngilterede kral ailesine m sup olan prensler asalet vazifesi ricinde bir kadınla evlenemezler. niz kralın iradesile bu şekilde bir divaç olabilir. Bu şekilde olan evl meye (Morganatik izdivaç) denilir, kat bu takdirde doğacak çocuğun giliz tahtına varis olmak hakkı maz. Şayet bu defa olduğu gibi h tabakasından bir kadınla evlenmek tiyen kralın kendisi olursa (Mor natik) izdivaç olabilmek için mu bütün parlâmentoların buna ka vermesi lâzımgelir.

Denizyolları
İŞLETMESİ

Acenteleri: Karaköy — Köprüba; Tel. 42362. Sirkeci Mühürdar Zade Han telefon: 22740

Trabzon Postaları

Pazar, Salı 12 de Perşembe 1(da "Mevsimlik dördüncü postala bu haftadan itibaren yapılmıya caktır.„

Izmir Sür'at Postası

Cumartesi 15 de

Mersin Postaları

Salı, Perşembe 10 da Kalkarlar

Diğer Postalar

Bartın — Cumartesi, Çarşamba 18 de.
Izmit — Pazar, Salı, Perşembe 9.30 da.
Mudanya — Pazar, Salı, Perşembe, Cuma 8.30 da.
Bandırma — Pazartesi, Salı Çarşamba, Perşembe. Cumartesi 20 de
Karabiga — Salı, Cuma 19 d.
Ayvalık — Salı, Cuma 19 da, Salı postası gidiş ve dönüşte Lâpseki ve İmroza da uğrar.

TRABZON ve MERSİN postalarına kalkış günleri yük alınmaz. (3575)

İstanbul Levazım âmirliği Satınalma Komisyonu ilânları

Kuleli Askerî Lisesi için 24 kalem Spor eşyası 22—12—936 salı günü saat 15,30 da Tophanede Satınalma Komisyonunda kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır. Hepsinin tahmin bedeli 14316 lira 50 kuruştur. İlk teminatı 1073 lira 74 kuruştur. Şartnamesi ve Nümuneleri Komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel Komisyona vermeleri (247) (3359)

* * *

Kuleli Askerî Lisesi için 28 kalem Spor malzemesi 22—12—936 Salı günü saat 15 de Tophanede Satınalma Komisyonunda açık eksiltme ile alınacaktır. Hepsinin tahmin bedeli 4831 lira 50 kuruştur. Şartnamesi ve nümuneleri Komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber belli saate Komisyona gelmeleri. İlk teminat 362 lira 36 kuruştur. (246) (3360)

BAYRAM haftalarında daima senenin en GÜZEL ve en BÜYÜ filmini göstermeyi İTİYAT halinde kabul eden

İPEK Sineması, ŞEKER BAYRAMI için ŞEKER gibi bir film hazırlamıştır

Çölde Bir Türk Genci

TÜRKÇE SÖZLÜ VE ORİJİNAL TÜRKÇE ŞARKILI muazzam AŞK ve MACERA filmi

Martha Eggerth
in en son filmi
Parisli Şantöz
en güzel filmi
Bayramda MELEK Sinemasında

Holivut Istanbul Magazinin Bayram nüshası

Üç renkli kapak ve dubl ton mürekkeple çıkacak olan Holivut'un 17 kânunuevvel nüshasını mutlak okuyunuz.

Istanbul Komutanlığı Satınalma Komisyonu ilânları

Eskişehir Tayyare Fabrikası için 150 ton Lave kömürü açık eksiltme ile ihalesi 18—12—936 Cuma günü saat 15,30 da yapılacaktır. Muhammen tutarı 2325 liradır. Şartnamesi her gün öğleden evvel komisyonumuzda görülebilir. İsteklilerin 175 liralık ilk teminat makbuz veya mektupları ile beraber vaktı muayyeninde Fındıklıda Komutanlık satmalma Komisyonuna gelmeleri. (3365)

* * *

İstanbul Komutanlığı birlikleri ihtiyacı olan 16000 kilo Pilâvlık Pirinç açık eksiltme ile ihalesi 18—12—936 Cuma günü saat 16 da yapılacaktır. Muhammen tutarı 4000 liradır. Şartnamesi her gün öğleden evvel Komisyonumuzda görülebilir. İsteklilerin 300 liralık ilk teminat mektup veya makbuzları ile beraber ihale günü vakti muayyeninde Fındıklıda Komutanlık satmalma komisyonuna gelmeleri. (3366)

* * *

Beşinci Kor için 12 tane Beşer yüz kilo ve 3 tane biner kilo tartar 15 tane baskül açık eksiltme ile ihalesi 18—12—936 Cuma günü saat 15 de yapılacaktır. Muhammen fiatları mecmuu 2499 liradır Şartnamesi hergün öğleden evvel Komisyonumuzda görülebilir. İsteklilerin 188 liralık ilk teminat makbuz ve mektupları ile beraber Fındıklıda Komutanlık Satmalma Komisyonu gelmeleri. (3367)

İstanbul Asliye Altıncı Hukuk Mahkemesinden:

Hatice tarafından Ankara Nümune hastahanesi karantine kâtibi Server ve Kocamustafapaşa Canbaziye mahallesi Abdullahdede sokak 19 numarada oturmaktalar iken hâlen ikametgâhları belli olmıyan İlhami ve ... aleyhine açılan isim tashihi davası tahkikatında: Müddeialeyhlerin metgâhlarının meçhuliyetine binaen davetiyenin on beş gün müddetle ... nen tebliğine ve tahkikatın 28.1.... tarihine müsadif perşembe günü ... 14 de tahkike karar verilmiş ... vetiyelerin bir nüshası da mahkeme divanhanesine asılmış bulunduğundan muayyen gün ve saatte İstanbul ... ye mahkemesi 6 cı Hukuk dairesinde bulunulması ve aksi takdirde gıyabında tahkikata devam edileceği tebliğ yerinde olmak üzere ilân olunur. (V. No. 19656)

Parasız muayene kuponu

Bu kupondan yedisini biriktiren okuyucumuz KURUN doktoruna kendini parasız muayene ettirebilir

Anasını Gör Kızını Al

Roman Yazan: *Sermet Muhtar Alus* *No. 44*

Edacık derhal (başüstüne!) diyecekken, baş kelimesini ağzından çıkarır çıkarmaz böğrüne bir çimdik yemiş, susmuştu. Bu çimdiği atan, Haydarlı Necibe...

Gözlerini lokma gibi açmış, baş parmağı dudaklarının üstünde, (sus!) diyor...

Kız şaşırmıştı... Bitişik kömürlüğün kapısından ok yılanı gibi içeri kaymış, arkaya dolanmış olan Nergis Hanımın ağzı Edanın kulağında:

— Aman yavrucuğum, vekilin ilk sualine cevap vermek son derece ayıptır. Üçüncü soruşunda sesini çıkaracaksın...

Hafize o anda, etekleri tutuşmuş gibi çırpınmağa başladı:

— Kuzum Allahını seversen tosunum, nikâhın ne kadar olduğu söylenmiyecek mi, biz de bilmiyecek miyiz?.. 10 bin, 15 bin kuruş filân diye zikretmek âdet değil midir?

Ve ardından:

— Gıybeti teslim aldık, ona sözümüz yok... Nikâh için de 100 altın diyiver, tamamla esteği kösteği...

Şimdi ayıkla pirincin taşını... Şemside şafak atmıştı.

Yüz altın nikâh, ne bu?.. En ileride, en hatırlı paşaların kızlarına, gelinlerine takarrür ettirilen bir meblâğ.. Cibalili, pazarlığa girişmişcesine:

— Valdanım, teklifin makul değil; haddi lâyıkından aşırı, hem de fazlasına... Hayrülumur evsatuha!.. diye dikine giderken, Hafize de sert sert:

— Bu böyle ve bu kadar olmalıdır. Bir para eksiğine bizim rızamız yok. Nikâhın mikdarı, dosta düşmana karşı kızın haysiyetidir; payesini, itibarını koruyan şeydir. Allah o paraya muhtaçlığı, o ayrılık gününü gstermesin; o liralardan gelecek hayır Allahtan gelsin...

Diye söylenirken, Şahapcağız küçük odadan dışarıyı boylamış, soluğu almıştı yanlarında... Keyfiyete agâh olur olmaz,

— Hayhay, emret aneciğim, dedi. Daha ötesi var mı, 200 altın olsun!..

Alık alık bakan Cibalilinin koluna girip odaya götürürken:

— Durun, gitmeyin yahu... Daha vekâlet alınmadı!.. diye yükselen sesler biribirine karışıyordu.

Nihayet Eda, vekâleti verdi. Beyler sofadan savuldular. Küçük odada, seccade üstündeki yerlerine oturdular.

Muhtarla müezzin kızın, Akgerdanla Samur da erkeğin şahidi oldu. Nikâh kıyıldı. Müezzin efendi. aşri şerifi okudu. İmam duasını etti.

Mübarek olalar, tebrikler, tehniyelerden sonra şerbetler, ikinci kahveler içildi. Kalıp sigaraları yakılıp dumanları savruldu. Herkes gitmeğe ayaklandı.

Şahap Bey avaitleri bol keseden dağıttı. İmamın avucuna üç, muhtara iki, müezzine de bir lira sıkıştırarak yobazları sokağa kadar selâmetledi.

— Edacığım şu dakikadan itibaren zevcei menkûhai meşruam ve helâlim. Ayak üstünde olsun bir görüp üç beş (kelimei tayyibe) sarfetsem mi acep?.. diye sofada kafa kaşırken, Hafize karşısında:

— Uğurlu, hayırlı, meymenetli olsun oğlum. Allah seni de, karıcığını da 80 yıl, 90 yıl muammer etsin... Burunburuna kocayın; evlâtlar, tosunlar sahibi olun; yavrularınızın mürüvvetlerini görün...

Ve ardından:

— İnşallahürrahman yarın da düğünümüzü yaparız. Yatsıdan sonra biribirinize kavuşursunuz... Haydi bakalım, sözüme darılmaca marılmaca yok, sen de arkadaşlarını alıp bugünlük şöyle bir dolaş; yarına kadar dişini sık... Neredeyse aşçılar maşçılar gelecek, evin içi dandibaneye dönecek.. Ben Nergisciğimle şimdi çarşıya yollanıyorum. Fistanları, teli duvağı, başlığı, yapıştırmaları toparlayıp getireceğim!..

Gözü kırptı. Şahabın dünyadan haberi var mı? Şaşkın, görmüyor; acuze açığa vurdu:

— Kuyumcudan kaldıracağımız başlığın, yapıştırmaların hakkı?..

Kemankaş, elini keseye daldırdı:

— Ne kadar lâzım?

— Üç, dört lira ver!..

En nihayet, ne zamandır dilinin altında sakladığı baklayı çıkardı:

— Bunca günlerdir üzülen, dili bir karış dışarıda sokak sokak sürten, yorgunluktan helâk olma raddelerine gelen anacığına münasip bir harçlık lûtfetmiyecek misin?.. Ayol damat parası uğurludur, kese bereketidir...

Beşlik banknotu koynuna sokunca yukarı kata bağırtıyı tutturdu:

— Haydi Nergisciğim, geç kalacağız. Çabuk feraceni giy, gidiyoruz çarşıya!..

O günün ertesi, perşembe; yani Edanın yüzyazısı ve köşeye oturuş günü, nihayet gelip çatmıştı kapıya...

Tevekkül hamamındaki evin ancak tavuk besliyecek kadarki dapdaracış bahçesinde ve küçük mutfağında, Mengenli kıranta bir aşçıbaşı, bir hamurcusu, bir de yamağı harıl harıl meşgul...

Ocaklar kurulmuş. Kazınlar, helvahane tencereleri kaynıyor. Böreğin, bak lavanın hamurları açılıyor.

Başındaki kıpkırmızı gazboyaması nın üstüne şal taklidi, güve yenikli bir atkı dolamış, haşebe yakın esmer, suratı sivilceler içinde, tektük kazma dişlerile yangın yerine dönmüş ağızlı, kenarlarında tükrükler köpüklenen dudaklı, şişmiş gibi karınlı, 45 lik, dev anası kılıklı bir kadın, kısık sesi ve kürde çalar dilile boyuna aşçılara, sofracı iki ermeni dudusuna, çeşmeden su yetiştiren sakaya bağırıp çığırıyor, emirler veriyor.

Harcı, levazımı hep kendine ait olmak üzere 20 adet liraya, düğün yemeğini üstüne almış olan Diyarbekirli Hacı nine buydu.

(Devamı var)

İSTANBUL BELEDİYESİ

Şehir Tiyatrosu

Tepebaşı Dram kısmı

Bu akşam saat 20,30 da

BÜYÜK HALA

Son haftası

Fransız Tiyatrosu Operet Kısmı

Bugün saat 14 de Çocuk tiyatrosu *FATMACIK* ve akşam saat 20,30 da *LEYLÂ* ve *MECNUN*

TAKSİMDE - MAKSİM VARYETE TİYATROSUNDA

Bu akşam saat 21 de

Matine 16 da

ZOZO DALMAS ve TOMAKOS'la

matineden itibaren

ÇARDAŞ

Bugün matinede talebeye tenzilâtlı

Biletler: 40, 60. Hususî: 100

Yerlerinizi ayırtınız. Telefon: 42633

Bayramda her gün matine ve süvarede değişik operetler

HALK OPERETİ

ŞEHZADEBAŞI FERAH TİYATROSUNDA

Büyük Türk İllüzyonisti ve Manyetizmacısı

Pr. Zati Sungur

Her gün fevkalâde bir programla temsillerine devam ediyor

Yeni Eserler

Haftalık resimli Uyanış (Servetifünun) mecmuasının son sayısı çok alâkalı yazılarla intişar etti. Bu sayıda Niyazi Ahmedin "Asım Efendi nasıl Şeyhülislâm oldu,, başlıklı bir makalesi, Vahdet Gültekinin "Daireler,, başlıklı fıkralarının birincisi ve süs şairi Puşkin'e dair Lâtif Evrenselin bir etüdü vardır. Ayrıca Niyazi Acunun tiyatro kritiği, Burhan Arpadın bir nesri, "Küçük Eyolf,, tefrikası, resimli aktüalite v.s....

Madam Simpson kralla nasıl tanıştı?

iki defa evlenip ayrılan Madam Simpson Kral Edvard'la bir Çiğan dansından sonra sarayda gözükmeğe başlamıştı

Esmer, ince ve zeki bir kadının hayatı

Esmer, ince, minyon, kendine hâkim, zeki, şen, gayet iyi giyinen golf ve biriç oyunlarını seven, güzel değil, fakat cazip, 40 yaşında, dans etmekten hoşlanan bir kadın.. İşte Madam Simpson.

Madam Simpson, 40 sene evvel Amerikada Pansilvanya — Meri Lend hududu üzerinde bir sayfiyede doğmuştur

Babası Vallis Varfild'dir.. Kız üç yaşına gelince babası ölmüştür. Baltimor şehrinde eski, cefakeş, kahve rengi bir kâgir evde annesile beraber oturuyorlardı

Dul kalan Madam Varfildin küçük bir geliri vardı. Genç küçük kızın tahsil ücretini temin edebilmek için eve kiracı almağa mecbur oldu.

İşte bunlar Madam Simpsonun ilk seneleriydi. Muzayaka içinde yaşamıyorlardı. Çünkü evlerinde hizmetçiler de bulundurabiliyorlardı. Fakat küçük Bessi (Madam Simpson) on iki yaşına gelinceye kadar pek müreffeh denemiyecek olan bu tarzı hayat devam etti.

Sonra birdenbire Bessinin hayatı değişti. Çok güzel olan annesi yeniden evlendi.

Bessi, bekâr amcasile beraber kaldı. İşte amcasının sayesindedir ki, Baltimor şehrinin en yüksek tabakasının çocuklarına has mektebe gidip tahsilini ikmal etmiştir. Bessi ismini orada almıştır. Babası erkek evlât ümit ettiği için ona Vallis adı vermişti.

Bessi Vallis, Batimor şehrinin sosyete mensuplarile orada tanıştı. Gene orada, derslerini iyi öğrenmek hususunu değil, fevkalâde zeki olmağı öğrendi. Orada içtimaî güzellikleri, zarafeti, rahatlık ve fataneti etüd etti.

Bessi Vallis, 1914 senesinde sosyeteye takdim olundu. Beyaz, inci işlemeli saten bir elbise giyinmişti. Bu suretle kendisile beraber sosyeteye takdim edilen diğer kırk genç kızın en rağbetlisi olarak görünüyordu.

Harp seneleriydi. Fokstrot ve bunevden diğer bir takım danslar devri.. Daha doğrusu çabuk aşk maceraları devri.

1916 senesinde, kendisinin ilk kocası olacak adamla tanıştı. Bu, Spenser isminde genç, yakışıklı bir tayyareci mülâzimdi. 1916 senesi teşrinisanisi 18 inde. Bessi 20 yaşında iken bu zabitle evlendi. 1925 senesinde bu zabitten boşandı. Ve 1926 da İngiltereye geldi.

Yine biliyoruz ki, bütün emperyalist kuvvetler dünya namına istilâ ettikleri topraklarda ahret adamlarından daima rehberlik görmüşlerdir. Bir zamanlar Müslüman memleketleri müdafaa için ileri sürülen formül şu idi:

Şer'î esaslara dayanan memleketlerde mal ve can işi temin olunmaz. Bu mantığa dayanan müdahale muvaffak olunca yapılan tek iş dini politikaya alet etmek ve dini emperyalist politikanın tahakkuku için bir vasıta haline koymak olmuştur

Sancaktaki şapka ve sarık mücadelesi, yalnız iki cins serpuş arasındaki mücadele değildir. İki sembolün arkasında gizlenen iki hayatın karşılaşmasıdır. Şapka giyen Türk, şapkayı bir hayatın, bir medeniyetin, bir dünya görüşünün sembolü olarak başına koyuyor... Sokakta şapka yırtan Avrupalı asker, köylerde kavuk ve sarık propağandası yapan Avrupalı paradavaların en sefilini kendisine destek yapmak istiyor. Medeniyet koloniden bakınca bu kadar iğrençleşiyor.

(Lütfen, sayfayı, çeviriniz)

işaretler:

Medeniyetin Koloniden Görünüşü

Sadri Ertem

Bir gazeteden şu haberi okudum:

"İskenderun Fransız istihbarat bürosu şapka giyen Türklerin aleyhine mücadeleyi şiddetlendirmiştir. Köylerde şapka aleyhine tahrikât yapmak maksadile vatan kaçaklarından Hacı Nazif, Ali Kutsi, muallim Mehmet namlarındaki üç yobaz köylere sevkedilmiştir. Bunlar şapka aleyhinde ve sarık lehinde tahrikât yapmakta ve yanlarında 100 takım sarık bulunmaktadır.,,

Bu haberi okurken bütün bir tarihin filmlerini seyreder gibi oldum. On sekizinci asra gelinceye kadar rengini, huyunu, soysuzluğunu ülkeler, ve silâhların kudreti altında saklıyan din politikacılığı görünüyor ki, artık bir müstevlînin süngüsü ucunda son kalkan, koloniye çevrilmiş son istismar aletidir. Bu vasıtanın bizim için mahrem olan hiçbir tarafı kalmamıştır. Onu on sekizinci asırdanberi açıkça, düpedüz şahsiyeti ile, rolleri ile tanıyoruz. Din politikacılığı kuvvetli olduğu zaman milletlerin üstünde bir afyon tütsüsü gibi, bir milletler mahşeri ve ölümü yaratır. Aktif olduğu zaman emperyalisttir. Pasif olduğu gün emperyalizmin aletidir. Maşasıdır, jurnalcısıdır, casusudur. Pasif din politikacılığının en büyük şaheserini Osmanlı saltanatı yaratmıştır.

Kırmızı Osmanlı idaresinden çıkışında Osmanlı sultanı din politikacısı olarak Fransız sermayelerine kendi cephesini bir muhafaza vasıtası yapmıştı. Birinci Abdülmecit zamanında isyan eden ve hürriyete susayan Hintli milliyetperverleri esaretten sevkeden vesikalara imza atmıştı. Bu vesika ona bir hayli dünyalık getirmişti.

Hürriyete karşı esareti koruyan din politikacılığı Büyük Harbin sonunda topyekûn bir vatanın harap mezat satılığa çıkarılmasına hizmet etti, İstiklâl Harbinde hilâfet ordusu, ve din politikacıları emperyalizmin aylıklı uşağı değil, casus rolünü oynadı.

* * *

Dünkü Keşidede Kazanan Numaralar

Eminönünde Tekkoltu Cemal gişesi listemizin gösterdiği mükâfatları derhal verecektir.

No.	Lira	No.	Lira	No.	Lira	No.	Lira	No.	Lira	No.	Lira	No.	Lira
30	30	780	30	437	200	18005	50	828	30	463	30	674	40000
243	30	781	30	486	50	112	30	850	30	490	30	690	30
278	30	809	50	500	100	133	30	866	30	527	50	691	50
282	50	814	30	532	30	296	30	888	30	586	30	725	30
337	50	881	50	620	30	435	30	24101	30	597	50	777	50
518	30	935	50	638	30	438	30	110	30	660	500	866	30
532	30	6064	50	872	30	463	30	131	30	717	30	916	30
634	50	114	50	897	50	558	50	245	50	748	30	965	50
705	30	133	30	923	30	578	50	281	30	765	50	35086	30
748	50	181	30	927	50	616	50	316	50	815	30	130	50
756	30	239	50	933	100	697	50	322	50	832	30	182	50
781	50	274	50	13044	50	747	1000	367	50	861	50	237	30
877	30	300	30	80	50	890	30	369	30	875	30	244	50
878	30	302	50	96	500	19008	50	422	30	905	30	282	200
1103	50	327	50	101	50	67	30	671	30	923	30	300	30
187	30	354	200	211	30	102	30	682	30	959	30	301	30
228	30	382	30	240	30	179	100	714	50	963	30	344	50
261	50	417	30	409	30	237	30	753	500	30057	30	421	50
370	30	524	50	450	50	254	30	821	100	145	30	432	30
447	30	668	30	549	30	296	50	832	50	295	50	477	30
454	30	709	30	575	30	400	30	833	30	308	200	513	500
622	30	788	50	587	50	479	50	854	50	497	30	515	50
657	30	7082	200	617	30	489	50	872	30	502	100	644	500
687	30	120	30	649	200	549	50	889	30	537	100	870	100
724	12000	192	30	740	30	551	30	969	50	586	50	990	50
904	50	219	50	924	30	565	30	979	50	570	50	36029	30
963	50	247	100	946	30	593	30	25064	50	647	50	39	30
47	50	616	30	999	50	605	30	75	50	654	30	108	100
2012	50	619	50	14032	50	672	50	77	50	664	200	116	50
47	50	674	100	104	100	676	30	78	200	716	30	187	100
61	30	721	200	113	200	743	200	287	50	749	100	215	50
173	30	792	30	289	30	912	30	360	30	857	30	268	50
198	50	947	50	303	30	973	30	403	30	970	30	294	30
202	50	968	30	322	200	999	50	485	50	979	30	389	50
238	50	8020	30	340	100	20021	50	496	50	31012	30	394	50
365	30	212	30	350	50	49	30	582	50	122	30	419	30
404	30	225	30	397	30	93	50	645	100	155	30	460	100
463	30	233	30	441	200	120	30	655	200	235	50	596	30
478	50	342	30	525	50	174	50	712	30	257	30	625	30
490	50	472	30	563	50	222	30	725	30	321	30	741	50
655	30	478	30	585	50	368	30	899	30	341	50	775	30
685	30	481	30	649	200	387	100	962	50	391	50	852	30
888	30	524	30	654	50	392	30	26105	100	366	50	892	30
931	500	630	30	725	50	405	50	259	50	626	30	921	100
952	30	668	50	790	30	406	30	288	30	725	100	941	50
961	50	715	30	812	50	439	30	350	30	32045	30	37001	30
976	30	753	30	816	30	470	30	506	50	65	50	96	50
990	50	844	30	867	30	624	50	569	30	147	50	145	30
3098	30	9167	30	895	30	614	30	608	50	167	30	174	30
107	30	193	100	902	100	681	50	655	30	220	50	196	30
249	30	299	50	15019	30	684	100	667	100	319	500	218	50
412	200	353	30	65	500	886	100	718	30	372	30	411	200
467	50	362	200	171	30	21061	30	757	50	554	30	414	50
571	30	371	30	197	50	93	50	833	200	639	30	425	100
606	30	379	100	247	500	151	50	849	50	670	30	592	30
644	50	598	30	281	30	192	50	928	50	724	30	814	50
694	30	637	50	383	30	213	30	972	50	778	100	849	30
787	30	714	50	394	50	309	30	27003	30	814	100	38081	30
805	30	952	500	416	30	559	30	27	30	968	50	99	30
818	500	984	100	507	30	560	30	128	100	33089	30	166	30
877	30	989	30	531	30	677	200	174	30	327	30	168	200
957	30	1010	50	594	50	705	30	280	100	333	50	181	1000
978	30	85	200	643	30	765	15000	390	50	338	30	288	200
4075	50	149	500	682	50	792	50	497	200	369	50	338	30
126	30	382	50	848	30	956	30	605	30	415	100	345	30
149	50	463	30	851	50	974	100	622	30	417	30	413	50
263	50	555	30	887	50	989	30	636	30	483	30	428	50
267	50	606	50	16033	30	22043	30	639	30	522	30	629	50
288	100	611	50	103	500	105	30	669	100	561	30	648	50
378	50	787	30	195	30	223	30	758	30	656	50	650	30
422	30	834	50	215	100	269	50	773	100	668	30	653	30
425	50	843	30	301	50	327	50	787	30	703	500	706	200
433	30	968	30	306	50	363	100	28001	30	707	30	771	50
438	30	11026	30	309	50	509	30	70	30	717	30	790	30
467	50	39	200	377	30	556	3000	100	30	749	30	797	30
523	30	101	100	374	50	596	30	121	30	782	50	865	30
526	50	137	50	391	30	606	50	128	50	898	100	39063	200
578	50	196	200	436	30	658	200	319	30	908	30	73	30
653	30	225	30	495	50	789	30	470	30	923	30	86	100
71	5 30	237	50	512	30	848	50	568	200	956	30	149	30
734	50	275	30	617	30	877	50	574	50	965	50	157	50
867	30	334	50	642	50	985	50	678	3000	970	30	174	50
868	50	331	50	728	1000	987	100	756	50	974	50	245	30
904	50	423	50	760	30	23051	30	866	50	999	200	301	30
909	50	662	30	771	30	85	30	875	30	34018	100	383	30
964	50	663	50	819	50	198	50	941	30	174	30	399	100
969	50	856	50	929	50	246	50	942	30	179	50	408	50
5016	30	12004	30	17176	30	208	30	971	30	184	30	412	20
77	50	111	30	181	30	302	30	989	30	187	50	433	100
267	50	153	30	211	30	371	30	29005	30	212	30	478	100
311	30	171	30	305	30	387	30	27	30	350	50	490	30
351	100	198	50	314	30	401	200	71	50	360	30	561	200
356	30	212	30	438	30	445	1000	82	50	363	50	683	50
503	50	279	50	627	50	492	30	109	30	425	30	689	30
534	30	294	30	631	30	671	30	161	50	494	100	718	30
758	30	341	50	752	50	678	50	243	100	512	100	821	30
768	30	348	30	958	30	704	30	259	30	602	50		

ardınki ile ilk defa olarak 1935 se.esinde gazetelere geçmiştir. Kral aha veliaht idi. Budapeştede idiler ladam Simpson kralın misafirleri rasında idi. Ve Amerikan gazetele., kral Edvardla birlikte Madam impsonun bir Macar çigan dans: apt klarının uzun tafsilâtını yazdı.r. Madam Simpsonun saçında gö.ülen kocaman bir elmas taştan da ahsediyorlardı.

Mayıs ayının 27 sinde Madam impsonun ismi saray tamiminde gö.ildü. Madam Simpson, kocası ile rlikte Sen Cevms sarayında bir ak.am vemeğine kral tarafından davet dilenler arasında zikrediliyordu.

Aynı davetliler arasında Başvek'l Baldvin ve refikası da bulunuyordu.

Bu sırada Londrada derin bir tecessüs uyanmış ve bu münasebetin ilerisi hakkında bazı mütalâalar yürütülmeğe başlanmıştır.

Birkaç hafta sonra kralın Nahlin yatile Akdeniz seyahatine çıktığı esnada, davetlileri gösteren saray tamiminde Madam Simpsonun adı yeniden görüldü.

Bu senenin teşrinievvelinde Madam Simpson kocasından ayrılmak üzere mahkemeye müracaat etti.

Müteakip vakalar, son zamanlarda bütün dünya gazetelerince nakledilmektedir.

Takvim

	Cumartesi 12 I. Kâ. 27 Ramazan	PAZAR 13 I. Kâ. 28 Ramazan
Gün doğuşu	7 17	7 17
Gün batışı	16.41	16 41
Sabah namazı	6 00	6 00
Öğle namazı	12 08	12 08
İkindi namazı	14 28	14 28
Akşam namazı	16.41	16 41
Yatsı namazı	18 20	18 20
İmsak	5 29	5 29
Yılın geçen günleri	346	347
Yılın kalan günleri	19	18

SEZAR

Dün ve Yarın tercüme külliyatındandır
Fiyatı 40 kuruştur

BİR ZABİTİN HATIRALARI

Eski bir zabit olan Menlik'li Haydar romandan daha heyecanlı olan maceralarını anlatıyor

— 1 —

Ben esasen Erzincanlı Bağan oğullarından Bay Ali torunlarındanım. Bay Ali vaktile Makedonyanın fethine memur olan başkumandanın maiyetinde alaybeyi olarak bulunmuş. Bu suretle Anadoludan Rumeliye geçmiş, cesareti ve gayretile tanınmış, bununla beraber o zamana göre harp fennine vukufu itibarile akran ve emsali arasında temayüz etmiş olup bilhassa (Menlik) ve havalisinin fethinde muvaffakiyet göstermiştir.

Menlik hıristiyanlık âleminde gayet muteber, adetâ mukaddes bir şehirdir. Bunun için bu şehrin Türkler eline geçmemesinde yalnız şehir ahalisi değil, şehir haricinde olan rumlar da candan alâkadar olurlardı. Bununla beraber Alaybeyi Bağan oğlu Ali şehrin muhasarasında fevkalâde süratle hareket etmiş olduğundan Rumlar vaktinde haberdar olamamışlar, muhasara haberini aldıkları zaman hepsi hayretten yerlerinde donakalmışlardır. Bunun üzerine dinlerine ve namuslarına dokunulmamak şartile teslim olmağa razı olmuşlardır. Bu arada Türklere yaranmak için şehirde iki cami yapmışlardır. Fakat şaşkınlıkları neticesi olarak camilerin minare kapılarını kıbleye doğru açmağı düşünememişlerdir.

Cenevizler, yahut eski Yunanlılar tarafından inşa edilmiş olan Menlik kasabası adetâ acayibi seb'adan sayılacak bir yerdir. O kadar gariptir. Kasaba iki boğaz, yahut dar vadinin birleştiği yerde kasaba ile civarı taş kuvvetli sarı topraktan - buna ora ahalisi Bifor derler - sivri tepelerden ibaret tir. Bu vadilerden birisi yaz ve kış, öteki de yalnız yağmur yağdığı zaman akar birer deredir. Bu ikinci dere (Potuk) adını alır. Yağmur yağdığı zamanlar derelerin suları pek ziyade artığı gibi tepelerden inen sular da derelerin sularındaki taşkınlığı bir kat daha yükseltir. Böylece şiddet ve süratle etrafa çarparak akan sellerden büyük hasarlar ve telefat olur.

Bundan dolayı çarşıdaki dükkânların, mağazaların kapıları yerden bir kaç metre yüksek ve kârgir duvarlar üzerine yapılmıştır. Yağmur başlar başlamaz derhal merdivenler yukarıya alınır, yağmur duruncaya kadar öylece beklenir. Bununla beraber yağmur biter bitmez derelerdeki taşkın sular da kesilir. Vadiler kumluk olduğundan az zaman içinde yağmurların suyu çekilir ve her yer sanki hiç yağmur yağmamış gibi bir manzara alır.

Kasaba düz bir yerde ve dere kıyısında olmak üzere yalnız bizim konaklarımız vardı. Derenin şiddetinden ve ziyanından kurtulmak için dere tarafındaki duvar adetâ bir kale duvarı gibi kalın yapılmıştı. Bundan başka duvarın önü dört, beş metre genişliğinde gayet büyük taşlarla doldurulmuş ve bunların çepeçevre etrafı kalın meşe kazıklara bağlanmış çitlerle örülmüştü. Fazla olarak bunların önlerinde de büyük çinar ağaçları bulunuyordu.

Bir gece birdenbire boşanan yağmur sağanakları dereleri dehşetli surette kabarttı. Derelerin selleri çınar ağaçları, taşları ve meşe kazıklarını söktü. O koca duvarı dahi devirdi. Gece yarısı lalamızın daha yüksek bir yerde olan evine kaçtık. Fakat iş burada kalmadı. Sular oralarda (Korita) denilen şaraphaneyi de tamamen sürükledi. Kâgir köprünün en büyük gözüne kadar getirip dayadı. Köprü gayet kalın meşe tahtalarından yapılmış olduğu için birdenbire kıramadı Böylece suların mecrası kapandığı için dere fevkalâde kabardı, sular geriye tepti, konağımızın yanında olan büyük evler hep tehlikeye düştü. Şarap hanenin sularla sürüklendiği zaman gece olduğu için yıkılıp sürüklenmesinden mütevellit şiddetli aksiseda bütün kasaba halkına dehşet saldı Herkes ağlıyacak bir hale gelmişti.

İşte Menliklerin bu deli deresi sık sık böyle ziyanlar ve tuğyanlar yapardı. Garip bir hâdisedir ki bu âfet gecesi sular on, on beş bin kiloluk kocaman bir şarap fıçısını sürükliyerek bizim konağımıza kadar getirmişti. Merhum babam bu hali gördüğü zaman:

— Allahım sen lâyüselsin, fakat bazı işleri de pek münasip yaptığını bir kere daha isbat etmiş oldun. Çünkü benim Bektaşi olduğumu bildiğin için bu koca fıçı şarabı bana ihsan ettin. O halde ben de senin bu ihsanıma karşı evimde yaptığın büyük tahribatın zarar ve ziyanını artık aramıyacağım.„

Dedi.

Fakat bir müddet sonra fıçının sahibi gelip malını arayınca ona da:

— Oğlum Allah hiç fena bir iş işler mi? Bak benim evimi barkımı aldı. Ben buna razı oldum. Senin de Hakka karşı gelmekliğin doğru değildir. Ben bu şarapları sana vermem. İstersen git Allaha dava et. Bununla beraber gönlün olması için bir teklifte bulunayım: Bu şarabı birlikte içelim.„

Dedi. Meğer bu adam da bir ehlidil imiş.

Babamın teklifini kabul etmiş ve bu fıçı içindeki şarabı birlikte içmişlerdi. (*) Hülâsa Menlik alelâcayip bir yerdi. Bu deli dere yüzünden kasaba içerisinde bir kimsenin tapu ile mutasarrıf olduğu bir evlek bahçesi yoktu. Çünkü sular, çekildiği zaman özenip bezenerek bahçe ve bostan yapanlar günün, yahut gecenin birinde taşan dere sularile mahvolurdu, yahut bir taraftan başka bir tarafa kalkar giderdi. Evlerin pek çoğu birbirine bina edilmişti. En yukarıdaki evlerden bakanların başları dönerdi, yahut mideleri bulanır kusarlardı. Fakat yukarıdan gelen köpek ve kediler aşağıdaki komşuların damlarında dansederdi. Odun ve kömür gibi eşya ancak katırlar vasıtasile nakledilebilirdi. Bu yerlerde beygirle iş görmek imkânsız birşeydi.

Hükûmet ve ahali istediği, parası dahi hazır olduğu halde Menlikte bir deppoy yapılacak yer bulunamamıştı. Bu deppoyun inşasına o zaman memur olan Manastırlı erkânıharp livası Kâzım Paşa bu vazifeyi Menlikte yapmağa muvaffak olamadı.

Tesadüfî olarak o sıralarda ben de Menlikte bulunuyordum. Amcamın konağında Kâzım Paşa ile beraber misafir olmuştuk. O vakit ben de henüz mektepten yeni zabit çıkmış olduğumdan Paşa ile birlikte (Nevrekop) a gittik. Bu kadar darlığa rağmen âyan olan amcam Mustafa Beyin konağında bir piyade taburu, bir topçu bölüğü ve bir süvari bölüğü yerleşmişti.

Bu evin yeri ancak çelik küskü ve kazmalarla evvelce hikâye ettiğim (Bifor) denilen taş gibi katı ve sarı bayırları yontmak suretile elde edilmişti. Bu yerde yapılan evin inşasında kırk ayak tulünde, üç karış genişliğinde tahtalar kullanılmıştı. Bu tahtalar da tilkilerin bile geçemiyeceği sarp dağlardan kesilerek hep Bulgar işçilerinin sırtlarında getirilmiş ağaçlardan Menlikteki hazarlarda kesilirdi.

Ev yapılırken inşaatta çalışan Bulgarlardan biri canından bezerek:

— İnşallah bu ev yansın!„

Demiş. Bu işçinin yanında çalışan bir papas bu sözünden dolayı işçiye bir tokat atmış ve kendisine:

— Sakın bir daha böyle söz ağzından çıkmasın ahmak herif! Çünkü bu ev yanarsa gene sonunda bize yaptıracaklar. Dua et ki eve baykuşlar konsun!„

(Arkası var)

(*) Menlik kazasının şöhretini yapan üç şeydir. Bunlar da Koriça (güzel kızları), şarabı ve çorabıdır. Kasabadaki sivri bayırlar demir ve çelik köskler ile delinerek buralara çok büyük şarap fıçıları yerleştirilir.

ZAYİ

Tatbik mühürümü zayi ettim. Yenisini yaptıracağımdan hükmü yoktur.

Emrazı akliye ve asabiye başkâtipliğinden mütekait Mehmet Şecaettin

Pektorin
Pektorin
Pektorin..

— Öksürüğünüz mü var ?
— Nezle mi oldunuz ?
— Bronşite mi tutuldunuz ?

Pektorin'den şaşmayınız!

Pektorin
Pektorin
Pektorin

KUTUSU 35 KURUŞ

BEŞİR KEMAL-MAHMUT CEVAT ECZANESİ, SİRKECİ

ZAYİ

Liman işleri müdürlüğü boşaltma servisinden 17 ve 18.11.936 gününde aldığım 66684 ve 85, 41239, 40 ve 41 50405 den 11 sayıya kadar olan dizbarko makbuzlarını zayi ettiğimden yenisini çıkaracağımdan hükmü yoktur.

Adres: Beşiktaş Yenimahalle Ihlamur caddesi No. 71 Hüseyin

(V. No. 19657)

Istanbul Belediyesi Ilânları

1	numaradan	250	numaraya kadar	11/Kânunuevvel/1936 Cuma
251	„	400	„ „	12/Kânunuevvel/1936 Cumartesi
401	„		„ „	14/Kânunuevel/1936 Pazartesi

Belediyeden aylık alan emekli ve öksüzlerin kânunuevvel 936 üç aylık maaşları yukarıda yazılı günlerde aylık cüzdanlarındaki tediye sıra sayılarına göre Ziraat Bankasından verilecektir. Aylık sahiplerinin müracaatları ilân olunur. (B.) (3532)

Keşif bedeli 2388 lira 48 kuruş olan Yalovada sıfat istasyonu ikmal inşaatı açık eksiltmeye konulmuş ise de belli ihale gününde giren bulunmadığından eksiltme 14/12/936 pazartesi gününe uzatılmıştır. Keşif evrakı ve şartnamesi levazım müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 N. lı yazılı vesika ve baymdırlık Direktörlüğünden alacakları fen ehliyet vesikasile 180 liralık ilk teminat makbuz veya mektubile beraber yukarıda yazılı günde saat 14 de kadar Daimî Encümende bulunmalıdırlar. (B.) (3589)

Karaağaç müessesatı için lüzumu olan muhtelif boyda kereste açık eksiltmeye konulmuştur. Şartnamesi ve listesi levazım müdürlüğünde görülebilir. Bu kerestelerin hepsine 644 lira 50 kuruş fiat tahmin olunmuştur. İstekliler 2490 N. lı kanunda yazılı vesika ve 48 lira 34 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 22—12—936 salı günü saat 14 de daimî Encümende bulunmalıdırlar. (M.) (3394)

Devlet demiryolları ve limanları Umumî idaresinden:

Adapazar — Haydarpaşa arasında her gün işlemekte olan 9 No. lu yolcu trenimiz 15—12—936 tarihinden itibaren kaldırılmış ve bunun yerine Adapazarından saat "6,15" de hareket ile Haydarpaşaya saat "10,50" de muvasalet edecek 1009 No. tahtında bir tren her gün işlemek üzere sefere konulmuştur. Muhterem halkın malûmatı olmak üzere ilân olunur.

(3577)

Istanbul Defterdarlığından:

Adedi	Cinsi
8	Raspa
4	Eğe
1	Makap
1	Destere
1	Rende
4	Rayma
1	Bıçak Makinesi
3	Bıçkı desteresi
1	Transmiyon
6	Kasnak
1	Dinamo
1	Tahta kıvırma makinesi
2	Kıskaç
1	Rezistant
1	Tahta eğme makinesi
27	Tahta Kolan
1000	Sandalya parmağı
15	Manalya
15	Mengene

Balatta Hızır Çavuş mahallesinin Vodine caddesinde 113 No. lu mahalle sandalya imalciliği etmekte iken ölen Anastas Kostinin Fener Maliye şubesine kazanç vergisinden olan borcundan dolayı yukarıda müfredatı yazılı eşya tahtı hacze alınmıştır. 14—12—36 Pazartesi günü saat 10 da mahallinde, tahsili emval kanunu mucibince alenî müzayede ile satışları yapılacağından görmek ve bu hususta daha fazla izahat almak isteyenlerin Fener Maliye Şubesi tahsil şefliğine müracaatları ilân olunur.

(3574)

BAYRAMDA

Likörleri

EN MAKBUL HEDİYE ve İKRAMDIR

AHUDUDU
ÇİLEK
VİŞNE

KAYISI

PORTAKAL
MUZ
BEGENDİK

Bu yaşta böyle
GÜLEBİLMEK İÇİN
ŞİMDİDEN BİRİKTİR

TÜRKİYE İŞ BANKASI

ABONE ŞARTLARI

	Yıllık	6 aylık	3 aylık	Aylık
Memleketimizde	750	420	235	110
Yabancı yerlere	1350	725	400	150
Posta birliğine girmiyen yerlere	180	950	500	180

Türkiyenin her posta merkezinde KURUN'a abone yazılır

KURUN

YAZI VE YONETIM YERI:
İstanbul, Ankara Caddesi (VAKIT yurdu)
Telefon {İdare: 24370 / Yazı işleri: 21413
Telgraf adresi: KURUN İstanbul
Posta kutusu No. 46

TASARRUF REFAH YOLUNUN ANAHTARIDIR

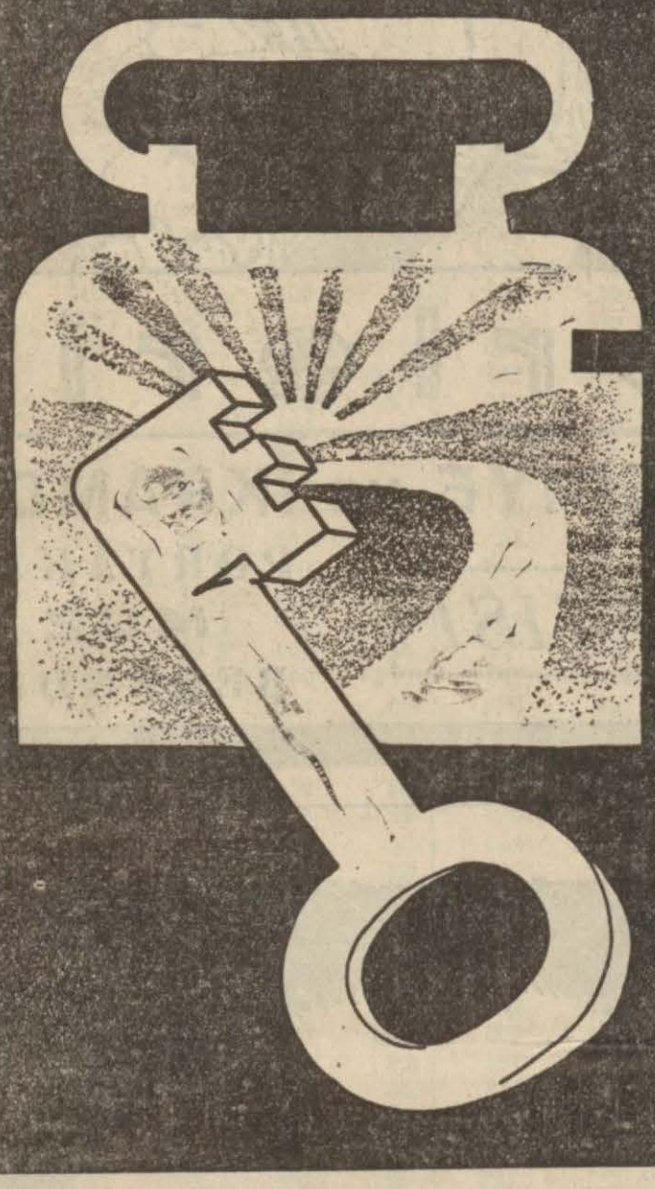

12—18 Birincikânun Ulusal Tasaruf haftasıdır. Kumbaralar 19 Birincikânun Cumartesi gününe kadar Bankalarımıza getirilerek açtırılacaktır. Biriken para tasarrufa olan bağlılığı göstereceğinden bu hafta içinde mümkün olduğu kadar para biriktirmek her Türk için Ulusal bir borçtur.

Türkiye Ziraat Bankası

BU BAYRAM
Hakikî Fransız
ŞAMPANYALARI
ile neşenizi bir kat daha arttırınız!
Inhisar Mağazalarında
Perakende Şişesi 5 Lira!
HEIDSIECK et Co. Monopole
Markasını arayınız

HEDİYE
BİR ELEKTRİK ALETİ EN ZARİF, EN KIYMETLİ HEDİYEDİR
BAYRAM ve YILBAŞI MÜNASEBETİLE PEŞİN SATIŞ İÇİN
YALNIZ 1inci KÂNUN AYI ZARFINDA HUSUSÎ TENZİLAT

VERESİYE SATIŞ FİATLARIMIZ:

UTÜLER: 5.50
OCAKLAR: 3.50
BUYOTLAR: 6.50
Ekmek kızartma aletleri: 5.50
PLONJÖRLER: 2.60
Saç kurutma aletleri: 13.
Ağrıları teskin eden elektrikli yastıklar 7.50
SAATLER: 9.
CEZVELER: 3.90

SOBALAR: 4.50
ÇAYDANLIKLAR: 12.50
SEMAVERLER: 30
MASAJ aletleri: 38.
YUMURTA ÇIRPMA MAKİNELERİ: 4.50
ELEKTRİKLİ TRAŞ AYNALARI: 6
LİRADAN İTİBAREN

SATIŞ DE VERESİYE SATIŞ

BOZKURT
TRAŞ BIÇAGI
BIÇAKLARIN ASIDIR
1 numaralı SERT 2 numaralı yumuşak sakallar için yapılmış ve traş olacağımız günleri bıçaklar kenarında gün isimlerile gösterilmiştir.
Türkiyede:
ÖZ TÜRK İSİMLİ VE ÖZ TÜRK SAHİPLİ BIÇAK YALNIZ BOZKURT VE HALK TRAŞ BIÇAKLARIDIR. BU BIÇAKLAR HER TÜRKÜN BIÇAĞI OLMALIDIR.

Istanbul sıhhî müesseseler arttırma ve eksiltme komisyonundan:

Heybeliada Sanatoryomuna lüzumu olan 127 kalem tıbbî âlât açık eksiltmeye konulmuştur.

1 — Eksiltme Cağaloğlunda Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Müdürlüğü binasında kurulu komisyonda 16—12—936 Çarşamba günü saat 15 de yapılacaktır.

2 — Tahminî fiyat: 855 liradır.

3 — Muvakkat garanti 64 lira 13 kuruştur.

4 — İstekliler şartname ve listeyi her gün komisyondan görebilirler.

5 — İstekliler carî seneye ait ticaret odası vesikasile 2490 sayılı kanunda yazılı belgeler ve bu işe yeter muvakkat teminat makbuz veya

Dr. İHSAN SAMİ
GONOKOK AŞISI
Belsoğukluğu ve ihtilâtlarına karşı pek tesirli ve taze aşıdır. Divanyolu Sultan Mahmut türbesi. No. 113.

SATILIK APARTIMAN
Aksarayda Atatürk caddesi civarında İğnebey mahallesi Tiryaki Hasan Paşa sokağında 26 numaralı üç daireli apartıman 6500 liraya acele satılıktır. İçindekilere müracaat.

Sahibi: ASIM US — VAKIT Matbaası

1937 YILBAŞI
Hava Kurumu Büyük Piyangosu
Büyük ikramiyesi
500,000 Liradır
Ayrıca: 200.000, 150.000, 100.000, 70.000, 60.000, 50.000 30.000, 20.000, 15.000 Liralık ikramiyelerle (400.000 ve 100.000) liralık iki adet mükâfat vardır. Keşide Yılbaşı gecesi yapılacaktır.
Biletler: (2,5) (5) ve (10) liradır... Vakit kaybetmeden hemen bi

Yıldız olmak için...

Marlen veya Gretanın eşi olabilirsiniz, fakat nasıl?

Evvelâ, yıldız nedir, onu öğrenelim: Yıldızı, insan üstü bir mahlûk sayacak değiliz ya!

O, işinde muvaffak olmuş bir insandan başka bir şey değildir. O halde, bir yıldız olmak için, lâzım gelen şartları evvelâ kendimizde toplıya - bilmek kâfidir.

Yalnız bu şartlar nelerdir?

İşte, burada biraz durmak lâzım. Bu müşkülât, meselenin muğlâk olduğundan değil, anlatılacak şartların çok olmasındandır.

Evvelâ, sinema, tiyatro + makine demek - tir. Tiyatroda muvaffak olan bir çok artistler sinema makinesi karşısında bütün kuvvetlerini kaybederler. İşte, fotojenik olmak diye buna derler. Yani, film çevirecek artistin "resme gelir,, olması lâzımdır.

Bakarsınız gayet düzgün burunlu bir kimsenin yüzü sinamada gaga burunlu çıkar. Çünkü, meselâ alnı çıkıktır. Yukarıdan gelen ışık burnunun yarısını gölgede bırakır ve burun kambur görünür.

Bu bir misal; daha bunun gibi neler...

Fotojenik: Resme gelir bir yüz, ışığı hangi taraftan alırsa alsın, güzel görünen ve esas hatlarını kaybetmiyen yüzdür.

Bazan, çok iyi tanıdığınız birinin resmini görünüz hayret edersiniz: "Hiç benzemiyor!,, dersiniz. Neden? Çünkü o resmi aldırırken sizin onu hiç görmediğiniz bir vaziyette durmuştur ve ışık, yüzünün bir çok yerlerini silmiş, vücude getirdiği gölgelerle çehreyi bambaşka bir şekle sokmuştur...

Görüyorsunuz ya, fotojenik olmak, bir kere, ne kadar güç! Fakat, sinemaya gelir olmak için yalnız fotojeniklik de kâfi değildir.

Her şeyden evvel sinema, bir çehrenin portresini gösterecek bir resim değil, bir hareketi gösteren resimlerdir. O halde, artistin de hareket etmesi, rolüne göre iş görmesi, rolünde bulunduğu kahramanı aynen yaşatması lâzımdır.

İşte burada da artistin ikinci büyük meziyeti ortaya çıkıyor: San'at.

Lâkin, san'at kuvveti ve fotojenikliği ne kadar mükemmel olursa olsun, sinemanın artistten istediği daha bir çok şeyler vardır:

Ses güzelliği, vücut güzelliği, sporculuk, beceriklilik v. s... Bu dört şartın ilk ikisinin lüzumunu izaha hacet yoktur. Sporculuk ve becerikllik ise, artistin her role gelebilmesi için lâzımdır.

Bundan başka, artistlerin muvaffak olmalarında daha bir çok şartlar vardır ki, onlar tesadüfe tabidir. Hakikaten, bir artistin maharetinin keşfedilmesi ve yıldız derecesine çıkması biraz da tesadüfe bağlıdır..

Onun için, yıldız olmanın şartları insanda hiç bulunmıyan değil, fakat nadir bulunan şeylerdir. Kendine güvenen er meydanına çıkabilir!..

Holivutta yeni parlayan yıldız: MYRNA BRATTON

PARASIZ VERİLİR

KURUN'UN İLÂVESİ

GÜZEL SANATLAR KADIN MODA SİNEMA

Cumartesi, 12 Birincikânun 1936, No. 32

BU SAYIDA

Haftanın akisleri

Röportaj

Markoni hayatını anlatıyor

Vücutları resimli insanlar

Kristalpalas alevler içinde

Çin, bugünkü Çin

Makale

Bir kitap 7 liraya

Şiir

Nolsa bu garip?
CEVDET KUDRET

Kadın

Kadın kaprisleri

Rumba Kraliçesi

Kadınlara posta kutusu

Ayrıca

Sinema, Karikatür

Buna polis vakası denir mi?..

— Sekizinci sayıfada okuyunuz —

Haftanın Akisleri

Okuma mevzuu son gün. lerde yeniden bir saman ale. vi canlılığı gösterdi. Geçenler. de Falh Rıfkıdan naklen a. dığımız bir mevzu etrafında, ufak tefek mecmualar mütes. na, ikinci hamleyi Peyami Safa yaptı.

Sayın romancı, kendi ken. dine her şeyden evvel şöyle bir sualin cevabını vermeğe çalışıyor: Gençliğe neler o. kutmalıyız?.

Okuma mevzuunun tama. mile başka bir cephesini mü. talâa eden Peyami Safanın fi. kirleri şu:

Bu hususta Telif ve Tercü. me dairesi gibi bir heyetin yeniden canlandırılması düşü. nülmelidir; Fakat bir heyet ki Talim ve Terbiye azaları gibi devlet memuru oldukları için hususî hesap ve mesuli. yetler içinde harekete mah. kûm insanlardan teşekkül et. mesin; daha ziyade Üniversi. teye, yüksek mekteplere bağ. lı, idarî vazife sahibi olmıyan ve nisbeten müstakil fikir a. damlarımızdan, hattâ yüksek ve taze kıymetler temsil eden doçentlerimizden teşkil edile. cek bir grup, ilkönce yapıla. cak neşriyatın bir programı. nı hazırlamalıdır. Evvelden tanzim edilmiş listelere göre kitapların telif ve tercümesi işlerini — eş, dost, yâr, yâran ve akraba olanlara değil — tam ehil olanlara bırakmalı. dır.

Bu heyet bir yandan klâ. sikleri, bir yandan gençliğin mektep dışındaki kültürünü genişletecek modern ve vülga. rize ilim kitaplarını tercüme ettirir; edebiyatı ve ilmi telif leri teşvik edecek mükâfatlar tesis eder ve bugünlük yarı pratik bir kültür enstitüsü, yarı da akademi işi görür. Üniversiteye bağlanarak teş. kil edilmesinde birçok fayda. lar ve kolaylıklar görülece. ğinde şüphe etmediğim böyle bir heyetten başka hiç kimse "gençliğe ne okutmalıyız?„ sualinin cevabını uzun ve ha. zin bir sükût olmaktan kurta. ramıyacaktır.

Bütçe, tahsisat... gibi şey. lerin kurucu ve yapıcı bir is. tek önünde hiç mukavemetle. ri yoktur. Maarif bütçemiz bugünkünün yarısı bile olsa ayda bir kitap neşretmenin parası daima bulunur. Düşü. nünüz ki inkilâptanberi her ay klâsiklerden yalnız bir ta. nesi neşredilmiş olsaydı bu. gün 156 ciltlik bir külliyet vucude gelirdi. Bu neşriyatın masrafını koruması, hattâ — devletin müstağni kalması lâ. zım gelen — bir kâr bile te. min etmesi niçin ümit edilme. sin? Devlet teşkilâtının yar. dımile bu kitaplar muallimle. re ve memurlara da aldırılabi. leceğine göre muvaffakiyetin garantisi teşebbüsten evvel elde bulunuyor demektir.

NASIL BALIKÇI OLDUM?

Şimdi Ünyede, gecelerini İstanbulu tahatturla geçiren (Vâ . Nû), Yedi Günün bu haftaki sayısında, Boğaziçin. de balık avlamakla geçirdiği yaz hatıralarını anlatıyor:

Merakım, şöyle başladı:

Kabataştaki evimde, pen. cerede oturuyor ve sıkılıyor. dum "Herkesin bir mesleği ve bir amatörlüğü olmalıdır, ve bu iş, biribirine benzeme. meli, bilâkis, biri bedenî ise öteki manevî olmalıdır!„ di. ye düşünüyordum. Sonra, be. nim böyle bir meşgalem olma. dığını esefle hatırladım.. Av? Uzak! Golf? Pahalı! Diğer sporlar? Yaş ilerledi, vaktin. de gerekti.

Birdenbire aklıma geldi ki, işte, evimin karşısında deniz. Balıklar fıkır fıkır. Esasen, dostum Eşref Şefikten bu amatörlüğün methü senasını işitir, dururdum. Hemen ogün den tezi yok, iskeleye indim ve "en usta balıkçı kimdir?„ diye bir anket açtım. Onunla birlikte çıkmaya karar ver. dim. Ne nişanlar öğrenme. dim, ne nişanlar.

Meselâ "Ingiliz kulesi„ ile Sultanahmedin ikinci minare. sini bir hzaya, Dolmabahçe saati ile de Taşkışlanın son köşesini gene bir hizaya geti. receksiniz. Bunu yaptınız mı üzerinde bulunduğunuz nok. tanın dibinde mercanlar, bar. bunyalar kaynaşır. Paraketi. nizi atınca katiyen boş çık. maz.. Lâekal yirmi otuz tane donanır. Fakat aman, tra. konyadan korkunuz. Zira bu balık zehirlidir. Bir çarpar ki maazallah, insanın kolunu bile tehlikeye uğratır.

İşte, nişan denilen, balık. ların yuvasıdır. Bunlar, ba. zan bir taş etrafında, ekseri. ya da, vaktile batmış bir tuğ. la mavunasının, bir Nemse ge. misinin üzerinde olur. Balık. lar, oralarda yuva yapar, ba. rınır.

Usta balıkçılar, bunlardan bir çoklarını bilirler. Yerle. rini kimseye haber vermezler. Şayet işlerken yanlarına yak. laşan olursa, sırları faşedil. mesin diye, o günlük rızkla. rından bile vaz geçerler.

Bu gibi yerleri ilk keşfe. den nam bile kazanır. Meselâ, Marmarada balıkçılar arasın. da Vitolun taşı diye maruf bir nokta vardır. Meşhur In. giliz, bu sayede, belki de ba. lıkçılık tarihinin lâyemut bir kâşifi olacaktır!!.

Bazil Zaharof ve *Basil Zaharof*

Bir, Bazil Zaharoftur gi. diyor!. Fakat doğrusunu söy. lemek lâzım gelirse, züğür. tün çenesini bu kadar yoran bir zengin hatırlamıyorum!

Bazili tezkiye edecek değil. iz. Yalnız, meselenin tahlil tarzında yanlışlık var: Herif silâh satıyormuş!. Safar al. Her arz, bir talebe dayanır. Silâh satmak günah da, al. mak savap mı? Silâh almak bir memleket davası, bir sulh davası ise, silâh satmak da bu davanın sulbü pâkinden gelme veledin ta kendisidir!

Dünyanın şu son altı ay. lık sinemasını göz önünden geçirelim:

Yüz binlerce Habeşliyi pat. lıcan karnıyarığına çeviren galiba İtalyan bıçağıdır!

Tevesüü mide illetine müp. telâ bir bücür iştihasile, göz. lerini mayhoş mayhoş süze. rek, Çin sofrasına çöken Ja. ponun elindeki kanlı çatal, (Mad in Japon) damgalıdır.

Boğaları bırakarak birbir. lerini şişlemeğe girişen İspan. yolların elinde kendi silâhları vardır.

E, bütün bunların güna. hını, aşağı yukarı Bazil Zaha. rofa mı yükliyeceğiz?

Şimdi o, buz dolabına ko. nulmuş bir jambon cansızlığı ile lahidince yatıyor. Artık, seyyiat defterleri Münkir Ne. kirin teftişine âmade.

Eğer, onun ölümü sulhun yaşaması olsaydı, Bazil, ha. yat mumunu üfliyerek, meza. rın karanlığına yanpala uza. nınca ne değişiklikler olmaz. dı?.

(Akbaba'dan)

— Dans mı edelim, oturup konuşalım mı?.
— Çok yorgunum karıcığım, dansedelim!..

— Akbabadan —

— Aptal! Tabanca öyle mi tutulur!

Köpeği alacak adam — Sizin köpekne yer!
— Pek fazla birşey istemez. Arasıra bir hırsız.

— Verdiğiniz para kalp.
— Anlaşılıyor mu?
— Tabii!
— O halde gelecek sefer daha iyisini yaparım.

— Arkama tekme vurdu!
— Sen ne yaptın?
— Görünmesin diye oturdum.

— Milyarder bir kadınla evlenmenize vasıta olabilirim. Yalnız, komisyon olarak beş lira vereceksiniz.
— Beş lira olsa milyarder bir kadınla evlenmek ister miyim!

... Adam, karısının ölüm haberini alınca kafası altüst oldu...

— Sizin "gizli„ cemiyetiniz böyük bir şey mi?
— Tabii! Tanımıyan yok!

KURUN

ilâvelerini okuyor musunuz?

Her Cumartesi

ve

Her Salı

Gazetenizin içinde çıkar

Gelecek hafta

Posta kutusu

Öğrenmek istediğiniz her şeye cevap veriyoruz.

AYRICA

Yine gelecek haftadan itibaren KURUN ilâvelerinde birer deniz sahifesi bulacaksınız. Bu sahifede en güzel deniz hikâyeleri ile hayatlarını deniz üzerinde geçirmiş meşhur kaptanların deniz maceralarını okuyacaksınız:

Salı günü

Bir Transatlantik kaptanı neler düşünüyor?..

Şeytan geçti!.

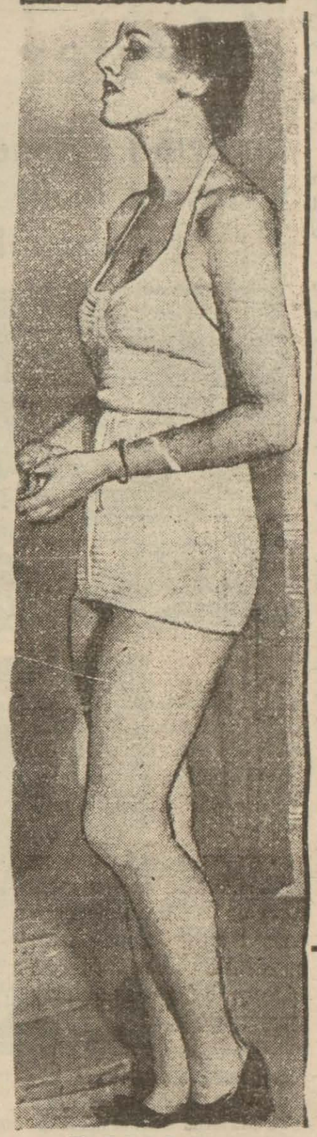

Kadınlarla gevezeliği meşhurdur. — Bayan okuyucularımı darıltmamak için buna gevezelik değil de konuşmayı sevme adını vermek isterim — Fakat, bu kadınların büyük bir itiyatları veya gene o nisbette büyük bir sevgileri ise bunun zıddı olan küçük bir kaprisleri de vardır:

Konuşmadan durmak.

Bu, onlara ara sıra gelen bir hevestir. Meselâ bir yerde toplanmış konuşuyor: hem de hararetli hararetli. Birden, bire bakarsınız bir tanesi susuverir. Bazan bir ikisi, bazan da hepsi birden. O zaman "Şeytan geçti!,, derler. Belki bu söz boş yere söylenmemiştir. Kadınların birden, bire susuvermelerinin sebebini öğrenince bana hak vereceksiniz:

İnsan anlamadığını ve inanmadığını söylemez. Onun için siz bir şey söylediniz de karşınızdaki cevap vermedi mi anlayın ki ne dediğinizi anlamamıştır, savrayamamıştır. O halde kadınların konuşurken susuvermeleri, söyleneni anlamadıklarına işarettir.

Bu, şeytan geçti vakasının sebebini gösterdiği gibi, kadınların çok konuşmalarının sebebini de gösteriyor:

Demek ki kadınlar, anlamadı, aklı ermedi denmesin diye, boyuna konuşurlar, ağızlarını kapamaktan korkarlar!

RUMBA kraliçesi

Kadınlık âleminde yeni bir kraliçe intihap edildi: Rumba kraliçesi ismi verilen yeni dans hükümdarı Florans, gazetecilere verdiği bir konuşmada şöyle diyor:

— Bugün rumba kraliçesi olmuş bulunuyorum. Çok memnunum. Fakat bunu uzun bir çalışmadan sonra kazandım. Hemen hemen her sabah yaptığım idman hareketlerinin neticesini bugün topluyorum.

Kadınlara bir tavsiyesi olup olmadığı sorulduğu zaman da:

— İdman, diye cevap vermiştir. Çünki, herşey idmandan gelir!

Kurnaz kız!

Küçük Sevim annesine dedi ki:

— Anne, benimle oynar mısın

— Oynarım yavrum, hani oyuncakların?

— Bak dinle. Ben anne olacağım. Sen de benim küçük kızım.

— Peki, olsun. Haydi oyuncaklarını getir.

— Hayır anne. Şimdi küçük kız sensin. Sen gidip oyuncak getireceksin.

Markoni Hayatını anlatıyor!

İlk telsiz makinesi ile nasıl konuşuldu?.

Çok heyecanlı ve tarihî bir dakika

Radyo, telsiz telgraf ve telsiz telefon üzerinde büyük keşifleri olan meşhur İtalyan mucidi Marconi, araştırmalarına devam etmektedir. Bundan iki sene evvel, elektrik dalgalarile, millerce uzaktaki bir gemiyi idare etmek için yaptığı tecrübeler iyi netice vermiş ve âlim ondan sonra mütemadiyen bu mesele üzerinde uğraşmıştır.

Bugün Marconi "Elettra,, ismindeki yatında bu tecrübelerini ilerletmektedir.

Marconi hayatını şöyle anlatıyor:

Çocukluğumdanberi makinelere pek meraklı idim. Makine oyuncakları oynar, onları evirir çevirir bakardım. Belki her çocuk böyle yapar. Fakat bende bu makineleri kendim yapmak arzusu vardı.

Seneler geçti. Fen ve ilim üzerinde bir çok kitap okudum. Nihayet bir gün Hertz dalgalarından ve bunlar üzerinde yapılan tecrübelere dair bir makale okuyordum. Birdenbire aklıma geldi:

"Bu dalgalarla bir yerden bir yere haber gönderilebilir!,, Diye düşündüm.

O zaman yirmi yaşında idim. Yani, 1874 de. Yaşımı mı hesap etmeğe çalışıyorsunuz? Zahmet etmeyin, ben size söyleyeyim:

Bugün altmış iki yaşındayım.

Evet, Hertz dalgalarının havada dolaştıklarını öğrenince, bunlarla bazı işaretler gönderilebileceğini düşünmüştüm. Fakat, bu kadar basit bir şeyin başkasının aklına gelmiyeceğine inanamıyordum. Fikrimi hemen ortaya atmağa onun için sıkılıyordum.

İLK İKİ TECRÜBE

Bununla beraber, tecrübe yapmağa karar vardım. Evvelâ, bir verici, bir de alıcı makine aldım. Alıcı makineyi bir arkadaşıma verdim ve bir kaç yüz metre uzağa yolladım. Kendisine:

— Ben üç nokta vuracağım. Sen duyarsan uzaktan mendil salla.

Tecrübeye başladık. Mors alfabesinde S harfini teşkil eden üç kısa noktayı vurdum. Baktım uzaktan mendil sallandı!

Fakat, tecrübelerimi bu kadarla bırakamazdım. Aynı şeyi daha uzak mesafeler için yapmak lâzımdı.

İkinci tecrübemizi bir tepenin iki eteğine yerleşerek yaptık. Arkadaşım sesi alıcı almaz silâh atacaktı.

Verici makine ile üç noktayı bastıktan sonra yüreğim çarparak bekledim. Bu bir iki saniye benim için uzun bir zaman teşkil etti. Nihayet silâh sesini duydum!

Bu tecrübemiz de muvaffak bir netice vermişti.

1896 da keşfimi tescil ettirdim ve beratımı aldım. Bu keşif üzerinde çalışmak için hükûmete teklifte bulundum. Hükûmet tereddüt etti.

Bunun üzerine annem:

— Romadan cevap alamazsak Londraya gideriz, dedi.

Annem İskoçyalı idi ve İngilterede çok tanıdıkları vardı. Hükûmetten müsbet bir cevap alamayınca kalktık, Londraya gittik,,

Markoni, telsiz telgraf üzerindeki ilk büyük tecrübelerini İngilterede yapmış ve ilk telsiz tesisatı da orada kurulmuştur.

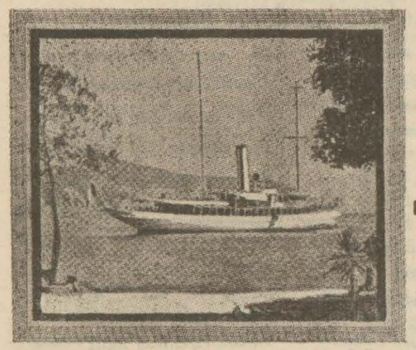

Markoni ve ailesi

Markoni'nin tecrübeler yaptığı meşhur yatı

İLK TELSİZ MUHABERESİ

Bugün dünya istihbaratının esasını teşkil eden telsiz muhaberelerinin ilki de Marconi tarafından yapılmıştır.

Markoni, İngiltereden dönüşünde, yapılan tesisattan ilk defa kendisi istifade ederek, bir İngiliz gazetesine ilk telsiz haberini vermiştir.

1899 da Markoni Fransa ile İngiltere arasındaki ilk telsiz istasyonlarını kuruyor ve ilk muhaberesini de meşhur Fransız âlimi Branly ile yapıyor. Branly de telsiz telgrafa çok yardım etmiş bir mücittir. Radyo dalgalarını neşreden aleti o icat etmiştir.

2700 KİLOMETRE UZAKTAN KONUŞAN İLK İKİ ADAM

1901 de Marconi Amerikaya gidiyor ve Avrupa ile Amerika arasındaki ilk telsiz tesisatını yapıyor. Mucit, Amerikadan Avrupa ile yaptığı ilk telsiz telefon muhaveresini hayatının en heyecanlı anı olarak kaydetmektedir. O: 2700 kilometre uzaktan insan sesi duyan ilk adamdı. Şüphesiz telefonun diğer başında bulunan adam da aynı şerefi kazanıyordu.

Biz yirmi beş kuruşa kitap almıyoruz

Amerikada

Tanesi yedi liraya kitap satılıyor

Amerikalı şair Karlos'un "Adem ve Havva ve Şehir„ isimli kitabı hakkında birkaç not

Yazan İBRAHİM HOYİ

Bu, Perıda Amerikalı şair Karlosun son günlerde çıkardığı 69 sayfalık bir şiir kitabıdır. Daha başlangıçtan kitabın ismi alâkayı çekiyor. Geçenlerde ziyaretine gittiğim bir Amerikalı dostum, "Âdem ve Havva ve Şehir„ i bana uzatarak:

— Şuna bir göz gezdir, bakalım beğenecek misin? Dedi.

Dudaklarını çevreleyen sinsi tebessümün manasını, kitabın üzerindeki "Değeri 5 dolardır.„ yazısını görünce anlâdım. Ayaklarım suya erdi. Düşününüz, biz koca İstanbulda ve nisbeten yazı piyasasının merkezi sayılan Babıâlide, karabatak gibi bir batıp bir çıkan şiir kitaplarının 25 kuruşa kadar satıldığını görüyoruz da gene almıyoruz. Amerikada ise, bir kitaba 5 dolar kıymet koyuyorlar, ki bizim paramızla aşağı yukarı 7 lira eder. Ve gayet kısa bir zamanda da ikinci, üçüncü, hattâ beşinci tabını bile yapıyorlar.

* * *

Karlos, muhitinin kuvvetli ve önde gelen şairlerinden biridir. Şiirleri teknik bakımından imajist ve yahut objektivist ekolünün akislerini taşır. Fikir ve hislerini bir ressam sadakatile, sanki her hangi birşeyin resmini yapıyormuş gibi tasvir eden. Onun için de diğer bazı imajist arkadaşları gibi meselâ bir patı, bir çiçeği bütün teferrüatile, en ince noktalarına varıncaya kadar anlatabilmek, çizebilmek sanatini öğrenmiştir.

Lâkin, bu sanatı öğrenen bütün objektivistler, herhangi birşeyin tam bir resmini çizerken, zihnin, daha doğru bir ifade ile düşüncenin bir resimden öbür resme, binnetice de bir histen öteki hisse, heyecana kayacak olan tabii temayülleri körleniyor. O zaman da kuru, daha ziyade bir mağaza vitrinini andıran eserler meydana geliyor ve okuyucu da bu, nevi kendine mahsus şiirin tadına varmakta güçlük çekiyor.

* * *

Karlos, işte bu tehlikeye düşmekten kendini kurtarabilmiştir. O da tasvir ve çizgilerinde tam ve aslına uygun bir sadakat gösteriyor. Yalnız, bunu yaparken öyle bir boya, değişik renkler ve çizgiler kullanıyor ki, bu tasvirlerinde zaten ve tabiatile bulunan fikir de yavaş yavaş değişiyor ve vazihleşiyor. Karlosun bir hususiyeti de şiirlerinde tekerrüre yer vermemesidir. Eserlerindeki mevzu sanki bir sinema perdesine aksettirilmiş bir film gibi başlar ve hiç aksamadan sona erer.

* * *

"Âdem ve Havva ve Şehir„ de, şair, kelimelerle yalnız güzeli ve ekzotiği resimlendirmekle kalmamış, aynı zamanda, çalışan, didinen dünyayı da yaratmış. Şu mısralara bir göz gezdiriniz, bakınız damda çalışan işçileri nasıl anlatıyor, bize:

Now they are resting
In the fleckless light
Separately in unsion
Like the sacks
Of sifted stone stacked
Regularly by twos
About the flat roof.
Ready after lunch
To be opened and strewn.

Maalen tercümesi:

Şimdi, onlar hemâhenk olarak ayrı ayrı lekesiz ışıkta dinleniyorlar.

Tıpkı eleklenmiş taş çuvalları gibi.

Öğle yemeğinden sonra açılıp serpilmek üzere, ikişer ikişer ve muntazam bir halde düz damın etrafında istif edilmişlerdir.

* * *

Karlos, Amerikalı imajist şairlerinin en iyisi ve en ustasıdır. Şiirinin bir sathı, gözü alan, çeken bir sarahati vardır. Öyle ki okuyucu kendisine sunulan resmi, olduğu gibi ve aynile görürken, bir yandan da o tasvirin içinden sızan heyecanı bütün varlığında duyar. Karlos, imaj ve sembollerinde de haddinden fazla sübjektif değildir. Onun manzum ve yahut "şiir„ le resimleri reel bir dünyanın hakiki ve aslına uygun kalın çizgili akisleridir.

Nolsa Bu Garip?

Canımın birgün olur
Yemek yiyesi gelir,
İpek giyesi gelir,
Evler kurası gelir;
Bu dünya koca dünya,
Bana neresi gelir?

Ne yemek var yiyesi,
Ne İpek var giyesi,
Ne yapı var giresi,
Buna gülesim gelir,
Birgün ölesim gelir.

Karnımız tok mu bizim?
Sırtımız pek mi bizim?
Sayımız çok mu bizim?
Bakın ağalar bakın,
Ağzımız yok mu bizim?

Bu dünya bize dar mı?
Yemeği bukadar mı?
Kumaşı bukadar mı?
Bu dünya bize dar mı?

Bir odaya koysalar,
Başımıza dursalar,
Sayımızı sorsalar,
Neyim var, nelerim var:
Bir kardeşim, bir anam,
Balam, balaçabalam!

Sayımız çok mu ağalar?
Biraz ölsek mi ağalar?
Bu dünya koca dünya,
Yerimiz yok mu ağalar?

Bu garip kişi nolsa?
Ağzı toprak mı dolsa?
Derisi tüy mü salsa?
Nolsa bu garip nolsa?

Garip Cevdet ölse mi?
Dişleri sökülse mi?
Saçları dökülse mi?
Dizleri bükülse mi?
Nolsa bu garip nolsa?

Boynunu vursalar mı?
Yatırıp yusalar mı?
Arkadan sövseler mi?.
Nolsa bu garip nolsa?

CEVDET KUDRET SOLOK

Kristal Palas

Alevler içinde..

Sarayın kuşhanesinde bulunan cinsleri nadir yüzlerce kuş serbest bırakıldı

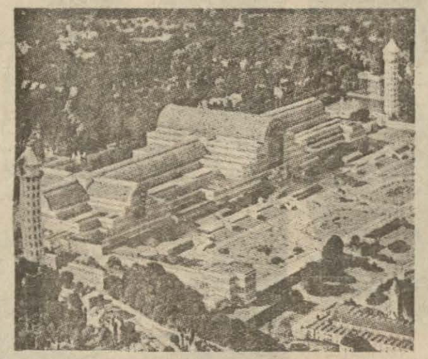

Londranın meşhur Kristal Palas yanmadan evvel

Kristal Palas alev sütunları içinde yandığı anlarda

Ayın birinci günü, gecenin henüz erken olmayan bir zamanında bütün radyo istasyonları dünyaya şu haberi vermeğe başladılar:

— Kristal palas yanıyor..

Londranın içinde geniş bahçelerle çevrili bulunan Kristal palası, Londraya gitmiş olup da tanımıyan var mıdır?..

Saray 1851 sergisini tertip eden Sir Jozef Pakston'un plânı mucibince yapıldığı zaman, konser ve müsamereler için en iyi yer olarak karşılanmıştı. O gündenberi de uzunluğu 500 yardayı bulan salonda hatta müteaddit sergiler bile açılmış. Ve son zamanlarda Londra radyosunun televizyon tertibatı sarayın içine alınmıştı. Umumî harpte ise cam köşk bahriye efradı tarafından işgal edildi ve 1920 senesine kadar bu işgal altında kaldı. 1920 den sonra tekrar halk konserlerine ayrılan sarayda bir de imparatorluk harp müzesi meydana getirilmiştir.

Sarayın inşasının bir buçuk milyon İngiliz lirasına mal olduğunu söylerler. Aynı zamanda iki tarafında iki kule de yapılmıştır ki 282 kadem yüksekliğinde olan kuleler sarayın birer ucunu teşkil ederdi.

YANGIN NASIL OLDU?

Birdenbire saat yirmiye doğru Kristal palasın salonlarını bir alev tufanı istilâ eder etmez hiç kimse yangının sebebini düşünemiyecek kadar büyük bir telâş içinde kalmıştı.

Çünkü yangın daha hissedildiği dakikada birdenbire büyüyüvermiş ve Londranın bütün cenubu şarki kısmını alevler içerisinde bırakmıştı. O kadar ki her saniye başında müthiş tarakalarla kırılan camların seslerini işitmek için ahali bir oyun yerinde olduğu gibi sarayın civarındaki bütün sokakları kaplamışlar; ve bu aydınlık altında oradan kımıldayamaz olmuşlardı. İşte tam bu sıralarda binanın deniz tarafındaki kısmının çatısı da çöker çökmez Kristal palasın artık katiyen kurtulamayacağı anlaşılmıştır. Çünkü alevler 150 metre yüksekliğe kadar çıkıyor ve kıvılcım yağmurları 3 kilometre ilerilere kadar düşüyordu.

Saat 21 e doğru, ise bütün bina tamamile alevler içinde bulunuyordu. 65 tane büyük yangın tulumbası durmadan çalıştığı halde yangının önüne geçilememişti. Alevler bu esnada binanın iki kulesine de sirayet etmiş ve kulelerden bir tanesi, bir gök gürültüsü sesile yıkılmıştır. Binanın esas kısımları müthiş gürültülerle parça parça yere düşmeğe başlamış ve alev öteki kuleyi de sarmıştır.

Kristal palasın içinde çalışmakta olan orkestra sanatkârları kaçmağa muvaffak olmuşlardır. Bütün mebuslar parlâmentonun tarasasına toplanmışlar ve alevleri oradan seyretmişlerdir. Brightondan telefonla bildirildiğine göre, alevler Londradan 10 kilometre mesafede olan bu şehir civarından görülmüştür.

Gece yarısına doğru Kristal palas artık tamamile mahvolmuş bulunuyordu. Maamafih alevler aynı kuvvetle devam ediyordu. Kristal palas yakınındaki binalarda oturan yüzlerce aile, tehlikede bulunan dairelerini terketmek mecburiyetinde kalmışlardır.

Sabahın saat birinde alevler azalmağa başlamıştır. Fakat itfaiye, daha birkaç saat, âfetin her türlü sirayetinin önüne geçmek üzere çalışmak mecburiyetinde kalmıştır.

Nüfusça telefat olmamışsa da itfaiyenin bütün gayretlerine rağmen televizyon tesisatı tamamile harap olmuştur. Bu arada sarayın muazzam Org'u da harap olmuştur.

Meşhur kuşhanede bulunan cinsleri nadir yüzlerce kuş serbest bırakılmıştır.

Bu kuşlar için hazırlanan yerler hemen hemen emsali bir daha meydana getirilemiyecek kadar büyük bir takım tesisatı hamildi. Aynı zamanda kuşların çeşit ve renkleri hiçbir kuş kolleksiyoncusunda tesadüf edilmiyecek derecede güzeldiler de.. Kuşlar yalnız para ile tedarik edilmemiş, fakat Hindistanda bulunan zengin Racalar tarafından gönderilmişti.

Sarayın orkestrası, yangının çıktığı anda prova yapmakta idi. Mızıkacılar, kaçmak için ancak fırsat bulabilmişlerdir.

İTFAİYENİN GAYRETİ

Kristal palasın esas binasından tecrit edilmiş olan iki kule elli altı yangın tulumbası sıkılmak suretile yangından kurtarılmıştır. Resmî bir ziyafetten çıkan Dük dö Kent tulumbacılarla tehlikeli mıntakaya girmiş ve arkasında bir palto, ayağında uzun konçlu, cizmeler olduğu halde sabahın üçüne kadar orada kalmıştır. Sabah, geceyi civarda, bahcelerde ve tepelerde geciren binlerce seyirci karşısında kalan on tulumba işlemeğe devam ediyordu.

YANGININ SEBEBİ!

Palas direktörünün sandığına göre, yangın hava gazi patlamasından çıkmıştır. Bina sigortalı idi. Ancak sigortadan alınacak para, binanın hakiki kıymetinden çok aşağı bulunmaktadır.

Binanın hakiki kıymeti bu günkü halde beş milyon İngiliz lirası tahmin edilmektedir.

Çocuk sayfası

Hoş sözler :

O da doğru !

Tabiati tetkik dersinde bayan öğretmen güneşe dair sualler soruyordu. Talebeden birine dedi ki:

— Bizi ısıtan, donmaktan kurtaran . edir?

— Soba, bayan öğretmen.

Haritada orman yok

Ortaokulun ikinci sınıfında tarih öğretmeni anlatıyordu:

— Orta Asyadan garbe giden Ligür adındaki Türkler, Fransada işlerine yarayacak güzel ve büyük ormanlar bulmuşlardı. Haritaya bakınız, söylediğim yerin neresi olduğunu görüyor musunuz?

Bir talebe ayağa kalktı:

— Haritada birçok yerler var ama, anlattığımız ormanlar yok.

ikisi de hayvan ama...

Gündüz arkadaşile kavga etmişti. Öğretmen onu odasına almış, azarlıyordu:

— Ayıp değil mi? Arkadaşına eşek demişsin.

— Ya kuzu deseydim, şikâyet edecek miydi?

— Hayır!

— O da hayvan, o da!Ne diye şikâyet ediyor?

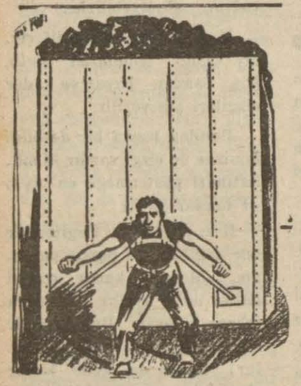

Arıların kendilerine göre büyük kuvvetleri vardır. Eğer bir insanda, kendi vücuduna nisbetle, o derecede kuvvet olsaydı on ton ağırlığı çekmekte güçlük görmiyecekti.

Yaramaz ama iyi kalpli

Hoş sözlerde Gündüzün bir çok fıkralarını okuyorsunuz. Ve şüphesiz bu çocuğun yaramaz olduğununa hükmediyorsunuz.. Hakkınız var. Gündüz çok yaramazdır. Fakat, bu yaramazlık kalbin fenalığından değil, zekâsının coşkunluğundandır

Onun için iyi kalpli bir çocuk olduğunu şimdi okuyacağınız hikâyesinden anlayacaksınız.

Yaz tatilinde Gündüz, amcasının çiftliğinde bulunuyordu. Yaptığı yaramazlıklarla herkes kızıyordu ama, gene kendisini seviyorlardı. Bir gün çiftlik etrafında dolaşırken jandarma onbaşısının bir ağaç altında oturmuş, derin derin düşündüğünü gördü.. Onbaşı, arada sırada "Ah!. Of!...„ deyip duruyordu.

Gündüz yanaştı, elini omzuna koydu:

— Onbaşım, çok mu sıkıldın?

Dedi Jandarma, başını sallayarak kısa bir cevap verdi:

— Gevezeliğin sırası değil!

— Hayır onbaşım, gevezelik etmiyorum. Derdini soruyorum. Kim bilir, belki bir yardımında bulunurum.

— Sen daha pek küçüksün.

— Olsun.

— Sen tefeci nedir bilir misin?. Hani birine yüz kuruş ödünç verir de beş yüz kuruş alsa bile gene doymaz. İşte ben nasılsa böyle vicdansız bir heriften dört yüz lira ödünç almıştım. Ödedim ödedim bitmedi. Şimdi de tutmuş "Bu cuma günü dört yüz lirayı vermelisin„ diyor. Elimde beş para yok. Ay başı zengin bir akrabamdan para gelecek ama lerif beklemiyor. Gider, yüzbaşıya söylerse halim fena olur. Ne yapayım, diye düşünüyorum. Şimdi derdimi anladın mı?

— Anladım onbaşım, ama bu kadar üzülmeye lüzum yok. Cumaya kadar neler olmaz.

Gündüz, on dört yaşında bir çocuğun yapabileceği kadar tatlı sözler söyliyerek uzaklaştı. Çiftliğe gitti. Her gün gibi, biraz gezmek için amcasının verdiği ata bindi Yolda hem düşünüyor, hem söyleniyordu.

— Şu zavallı onbaşıya nasıl bir yardım edebilirim? Dört yüz lira da çok para. Bunu bulmak kabil mi?

Böyle düşünüp söylenerek epi uzaklaşmıştı. Geriye dönmek istedi. Öteden azgın bir boğanın kendisine doğru geldiğini gördü. Atı mahmuzladı. Boğa da arkasına düştü.

Gündüz, ne yapacağını şaşırdı. Yolunda, gövdesi ikiye ayrılmış bir ağaç gördü. Atını şahlandırarak bu yarıktan geçirdi. Boğa bütün kızgınlığile saldırdı. Başını yarıktan geçiri; fakat koca vücudunu geçirmek kabil olamadı. Bu sefer başını çekmek istedi. İki yana uzamış büyük boynuzları engel oldu. Sözün kısası, boğa tuzağa tutulmuştu.

Bunu gören gündüz, kurtulduğunu anlayarak çiftliğe doğru yol almaya başladı. Yolda jandarma karakoluna uğradı. İşi yüzbaşıya anlatacaktı. Bir de ne görsün? Amcası yüzbaşı ile konuşuyor.

— Güzel, bin lira vâdetti. niz ama her tarafı dolaştık, böyle bir boğaya rastlamadık.

Gündüz hemen söze karıştı:

— Yüzbaşım, sizin söylediğiniz midir bilmem. Ben atla buradan bir saat ötede pek büyük bir boğayı tuzağa sıkıştırdım. Gidip alabilirsiniz.

Yüzbaşı Gündüzü okşayarak dedi ki:

— Yaramaz çocuk, dediğin doğru ise beş yüz lira mükâfat alacaksın.

Boğa yakalanmış, Gündüz aldığı beş yüz lirayı götürüp onbaşıya vermiş, onu üzüntüden kurtarmıştı.

Küçük Bilgiler

— Harflerle telgraf çekmek usulünü icad eden Samüel F, B. Mors, ilk defa olarak 1825 da resim akademisini kurmuş ve kendisi direktör olmuştur.

— Dünyanın en büyük kilise çanı Moskovadadır. Bunu yapmak için sarfedilen madenin kıymeti altı milyon frank. tır. Madenler eritildiği zaman içine atılan altınların ve mücevherlerin kıymeti yirmi milyon frangı geçmiştir.

Hindistan köylerindeki kadınlar, saçlarını birçok örgülere ayırarak altın ve mücevherlerle süslerler.

Vücutları Resimli insanlar

Göğüse ve arkaya resim yaptırmak modası nereden çıktı ?

Meşhur bazı şahsiyetlerin bile vücutlarında resimlere tesadüf ediliyor!.

İnsanların vücutlarına resim yaptırmaları belki bir iptidailik alâmetidir. Hakikaten Afrikanın bir çok vahşi kabilelerinde vücuda muhtelif şekiller çizdirmek adettir. Fakat medeni memleketlerde de vücutları resimli insanlara tesadüf olunur.

Bilhassa gemicilerin kollarına veya göğüslerine yaptırdıkları ve "döğme„ adı verilen resimler meşhurdur.

Fakat, asıl döğmeler hapishanelerde uzun seneler geçirmiş mahkûmların vücutlarında görülmektedir.

Bütün dünyadan uzak ve senelerce kapalı bir yerde yaşayan mahkûmlar, sevdiklerini, özlediklerini, hayallerini, arzularını vücutlarına resmettirmek isterler. Ücutlarını kalem çizgilerile, çiçeklerle, kuş ve arslan resimlerile doldurur.

Fransada Lyon şehrinin polis müdürlüğünde hapishanelere girip çıkan döğmeli mahkûmların fotoğrafları vardır.

Bu adamlardan bazılarının vücutları son derece dikkate şayan bir halde türlü resimlerle doludur. Mahkûmların polis müdürlüğü tarafından hatıraları ve bu döğmeler hakkındaki hatıraları da tesbit olunmuştur.

HAKİKİ BİR RESİM SERGİSİ

Bunlardan birinin bütün vücudu baştan aşağı gayet güzel resimlerle süslüdür.. İkincisinin göğsünde dört kadın başı, demet demet çiçekler, bir kuş ve daha birçok şekiller vardır. Üçüncüsünde bir arslan resmi, iki kadın başı ve bazı yazılar vardır.

Dördüncüsündeki resimler sırtındakinden daha korkunçtur: Kartal, yılan ve arslan. Bundan başka kadın ve erkek

ölen sevgilisinin resmini sırtına yaptıran kadın

çehreleri ile daha birçok resimler.

Ş. ismini taşıyan bu mahkûm, vücuduna bu resimleri on defada yaptırmıştır. On defasında dr. birçok acılar çekmiş ve mühiş hastalıklar geçirmiştir.

Döğme ile vücuda resmedilen her çizgi bir daha silinmez. Hiç bir asit, hattâ deriyi parçalayacak derecede kuvvetli bir asit, bu izleri gideremez.

Mahkûmlardan biri, yeni sevgilisinin kıskançlığından kurtulmak için, vücudundaki eski bir kadın resmini çıkarmak istemiş fakat kabil olmamıştır.

Onun için, mahkûmlardan bazılarının vücudunda, üzeri çapraz bir haçla çizilmiş resimlere rast gelinir: Mahkûm, vücudundan kaldırmak istediği bir resmi, ancak üzerini çizerek "iptal„ etmeğe muvaffak olmuştur.

ALNININ KARA YAZISI

Lyon hapishanesinde yatmış olanlar arasında bir mahkûmun gayet dikkate şayan bir maceraşı vardır:

Bu adam, daha çocukken alnına: "Felâket çocuğu„ kelimelerini yazdırmıştı. Hakikaten, çocuğun bütün hayatı felâketten felâkete sürüklenmekle geçmişti. Büyüdü gene felâket peşini bırakmıyordu Hapishaneden hapishaneye sürüklenen adam, nihayet bir gün hür hayata kavuşuyor ve o zaman, şimdiye kadar başına gelen felâketlerin alnındaki bu "kara yazı„ yüzünden olduğunu düşünüyor, onu bir uğursuzluk sayıyor.

Bunun üzerine, bir doktora müracaat ederek, alnındaki bu yazının silinmesini istiyor.

Doktor, uzun müddet tedaviden sonra ve türlü ilâçlar sayesinde, zavallının alnındaki yazıları siliyor.

Adam, bunun üzerine büyük bir sevinç duyuyor ve o günü, kendisi için bir bayram sayarak, eğlence ile geçiriyor.

Fakat, yazı silinmekle beraber felâket peşini bırakmamıştır.

Bu eğlence içinde kendisini kaybeden adam, sarhoşluk saikasile, arkadaşlarile kavga ediyor ve ikisini öldürüyor. Bunun üzerine tekrar hapse ve ebedi kürek cezasına çarpılıyor.

Gene mahkûmlardan biri, nin hatıraları arasında tesbit olunduğuna göre, ensesinde dört kişinin resmi bulunan adam, yüzünü oynattıkça, bu dört kişi, bulundukları vaziyette harekete geçmekte ve kımıldamağa başlayarak adeta canlanmakta imişler!

Vücuttaki döğmeler arasında bulunan yazılar son derece garip bir hadise teşkil etmektedir. Meselâ orduda hiç cesaret göstermiyenler göğüslerine yurtsever sözler kazıtmışlardır. Hayatında çalışarak on para kazanmadığını söyliyen ve bununla iftihar eden, yani belki dünyanın en tembel adamının göğsüdne, "Çalışan yükselir!„ sözlerinin yazılı olduğu görülmüştür.

İNGİLTERE KRALININ KOLUNDAKİ SALİP

Döğme, daha az miktarda ve çok küçük şekillere münhasır olmak üzere, yüksek tabakadan kimselerde de görülür. Bilhassa İngilterede vücutlarına her hangi bir hadisenin hatırasını bu suretle kaydettirmek istiyenler çok fazladır.

Hattâ ölen İngiliz kralı beşinci George'un kolunda bir salip olduğu söylenilir. Kral, bu salibi, Kudüse gittiği zaman orada bir hatıra olarak yaptırmıştır.

Bundan bir iki sene evveline kadar da Londrada, "Döğme Michel . anglo„ su adı verilen meşhur bir adam vardı ve yüksek tabakaya mensup kimselerin vücutlarına resimler yapardı.

Bu ressamın müşterileri arasında bulunan bir avukat, vücudunu baştan aşağıya kadar ve gayet muntazam tezyinat şekillerile kaplatmıştır.

Japonyada sanat ne vaziyette

Buhrandan evvelki ve sonraki sinema

Japonyada Bu günkü ilerilik büyük zelzeleden doğmuştur

Japon halkı sinemaya fevkalâde düşkündürter

Bugünkü Japon sanatı — sineması ile, tiyatrosu ile ve resmile — daha çok yeni olan bir canlanış göstermektedir. Japonyadaki 1932 — 33 ekonomik buhran sinemayı, tiyatroyu — hattâ resmi de — bügün bir hareketsizlik içine düşürmüştü. Fakat bu buhran, mukabil bir canlanış doğurduğu için Japon sanatına çok faydalı olmuştur.

Evvelâ sinemayı ele alalım. Buhrandan evvel Japon sineması, çok kısa bir mazisi olmasına rağmen, oldukça büyük bir terakki göstermişti. Fakat, bir noktaya gelmiş, orada kalmıştı. Çünkü memlekette birçok sinema şirketleri vardı. Birçok film yapılıyordu. Japonya Amerika gibi dünya film piyasasında yer almış değildi. Onun için filmlerini memleketin içinde satmağa mecburdu. Çok yapıldığı için de filmler az para getiriyordu. Bu yüzden şirketler inkişaf edemiyorlardı.

Nihayet buhranda küçük sinema şirketleri kapanmağa, değersiz artistler sanattan çekilmeğe mecbur oldular. O zaman kendini tutabilen yalnız bir iki şirket kaldı. Buhran geçip memleketin ekonomik hayatı belini doğrultunca bu sinema şirketleri bütün kuvvetlerile inkişafa başladılar. O zamana kadar pek iyi tanımadıkları en son Amerikan sesli film usullerini öğrenerek tatbik ettiler. Bugün Avrupa ve Amerika filmlerine faik eserler çıkarıyorlar.

Japon talebeler akademiden çıkıyorlar..

İki Japon talebe teşrih dersinde

ECNEBİ FİLMLER VE JAPONYA

Yalnız Japonya, bugün hâlâ dünya film piyasasını elde geçirememiştir. Buna mukabil son senelere kadar Japonya da memlekete dışardan film sokmamakta veya çok az sokmakta idi. Japonyada sinemaların hepsi sinema şirketlerinin malıdır. Bunun için yaptıkları filmleri kendi sinemalarında gösteriyorlardı. Yalnız bir sinema, bir Amerikan şirketile mukavele yapmış, onun bazı filmlerini göstermek hakkını almıştı.. Fakat bu da çok mahdut bir mikyasta idi.

Bugün, ecnebi filmleri Japonyaya yavaş yavaş daha fazla girmektedir 1934 senesinde Japonyaya 320 ecnebi filmi girmiştir. Bunların başında Amerika filmlerinden ziyade Rus filmleri gelmektedir.

ZELZELENİN TESİRİ

Japon sinemasının ancak şu son birkaç sene içinde inkişaf etmesinin sebeplerinden biri de 1932 deki büyük zelzelenin ilk stüdyoları mahvetmesidir. Bu büyük zelzelede Tokyo çok zarar görmüş, ve orada yeni yapılmış ve işe koyulmuş stüdyolar mahvolmuştu. Bunun üzerine, Japonyanın eski merkezi olan Kiyotoda yeni stüdyolar yapıldı ve orada çalışılmağa başlandı. Fakat Tokyo son senelerde tekrar düzelince stüdyoları yeniden oraya naklettiler. Çünkü her bakımdan Tokyo stüdyolara daha müsait geliyordu.

HER YERDE SİNEMA SALGINI

Japon halkı sinemaya çok fazla düşkündür. Buna da sebep, büyük sinema şirketlerinin birbirlerile rekabetleri dolayısile, çok fazla reklam yaparak sinemayı halka sevdirmiş olmalarıdır. Sinema, bugün Japonyada öyle büyük bir salgın haline gelmiştir ki diğer sanat şubelerini rağbetten çok düşürmüştür.

Bugün Japon gazeteleri hikâye, ve roman yerine senaryolar tefrika ediyorlar. Hikâye yerine küçük film mevzuları yazıyorlar. Tiyatroda bile piyesler film senaryosunu andırmaktadır. Bugün tiyatroda tarihi eserler hemen hemen hiç oynanmıyor.

JAPONLAR ACIKLI FİLMLERİ SEVİYORLAR

Halkın en çok beğendiği filmler, son derece teessür uyandıran acıklı filmlerdir. Çünkü bunlar, halkın eskiden beri beslediği duygulara daha uygun gelmektedir. Amerikanvari hoppa filmler pek

(Sonu 10 uncu sayfada)

Insan Başlarından Kesilen Saçlar

Nereye Gidiyor?

Geçen ay iki hırsız Nevyork ardiyelerinden birine girerek bekçiyi bağlamış, ağzını tıkamışlar ve sonra 20 on liralık kadar eşya çalarak sıvışmışlardır.

Işin garibi, bekçi ayaklarını güçlükle kurtarabildikten sonra, cidden yardıma muhtaç bir vaziyette olduğunu kimseye anlatamamasıdır.

Bekçi, ayakları serbest, fakat elleri bağlı olarak sokağa fırlamış ve herkese, bağlı ellerini göstererek çözmelerini rica etmiştir.

Böyle beş muhtelif kimseye ellerini uzatmışsa da onlar sadece gülmüş ve yürüyüp geçmişlerdir.

Herkes onu şaka yapıyor zannediyordu. Bekçi bu yardımsızlık içinde deli olacak bir hale gelmişken bir kadın imdadına yetişmiş ve kendisini serbest bıraktığı gibi hadisevi de polise haber vermiştir.

Insan başlarından kesilen saçlar nereye gidiyor?

Bugünün en son esrarlı hadisesi nedir bilin bakalım!

Düşündünüz ve bulamadınız değil mi? Insan başlarından kesilen ve dökülen saçlar nereye gidiyor.

Londrada hesap etmişler ve görmüşler ki, eğer o şehrin caddeleri altınla kaplı değilse, her halde insan saçile örtülü olabilir. Hem buna meydan verseniz, gerçekten iyi bir yol olur değil mi? Yumuşak, düz, üzerinde yürümesi rahat velhasıl güzel bir halı nevinden bir şey..

Neden diyeceksiniz? Çünkü Nevyorklu bir mütehassıs diyor ki: Insan tabii halde günde 40 saç kaybeder. Bu suretle Londralılar, her gün 330.000.000 kadar ve senede 120.450.000.000 saç kaybediyor.

Fakat hemen saç bitiren bir ilâç almağa koşmadan evvel şunu söyliyelim ki, insanın kaybettiği kadar da saç yeniden bitmektedir. Bununla beraber, Amerikalı mütehassıs insanın tepesinin açılması neden ileri geldiğini izah edemiyor. Sıkı şapka giymenin buna sebep olduğu iddiasını kabul etmemektedir.

Çünkü başı açık gezenler kafilesinin tepesi açıldığı, saçları seyreldiği görülmektedir.

Budapeşte ismi değiştirilecek mi?

Şimdi Macaristanda bir grup türedi ki konuştukları, yazdıkları her şey Macaristanın paytahtı olan Budapeşteye ait... Budapeşte ismini değiştirip bunun aslı olan Budaya irca etmek istiyorlar.

Münekkitler, "Peşte,, kelimesinin hiç bir işe yaramayan bir ek olduğunu söyliyerek bundan kurtulmak istediklerini ileri sürmektedirler.

Para yerine muz!

Ispanyol harbi çıktığı zaman General Franko, Batanın isimli bir ayakkabı müessesesine haylı ayakkabı ısmarlamış ve bu suretle 2.000.000 Çek kronu borca girmişti. Şimdi General fazla darda olduğu için bu borcu muzla ödemek istemektedir.

Ayakkabı müessesesi, para yerine muz almağı kabul etmiştir. Fakat günün birinde Frankonun para sahibi olup kendisini lüzumundan fazla muz kolleksiyonu yapmaktan kurtaracağını umuyor..

Avucunuza dikkat edin!

Başladığınız işte muvaffak olabilecek misiniz?.

Aşık mısınız?.

Yoksa bir aşk macerasına mı hazırlanıyorsunuz?.

Kiminle evleneceksiniz?..

Hattâ ismi nedir?..

El çizgileri istikbalimizi ne ifade eder?

Eldeki çizgilerin insanın talihini ve kaderini anlamağa yardım ettiğini söylerler Bu, şüphesiz ki, fala inanacak kimsenin kalmadığı asırda itimad edilecek bir şey değildir.

Fakat, böyle hurafeler, ekseriya yalan değil, yanlıştır. El falı meselesi de böyledir. Bugün avucumuzdaki çizgiler üzerinde tetkikler yapmış birçok âlimler var. Onların bize öğrettikleri, elin doğrudan doğruya talihimizi anlamağa yarayacağı değil, ruhumuzla ve sıhhatimizle alâkadar olduğudur.. Sıhhat ve ruh hallerimizin yapacağımız işlerle alâkalı olduğu şüphesizdir. Bunun için, eldeki çizgilerin, dolayısile, bizim istikbalimizi bildirmeğe biraz yaradığı kabul edilebilir.

Meselâ, hasta olan bir adamın, başladığı bir işi bitiremiyeceği gayet tabiidir. O halde, elindeki çizgilerden sıhhatinin bozuk olduğunu anladığımız bir kimseye "başladığı işte muvaffak olamıyacağını,, söyliyebiliriz..

Her elde beş muhtelif çizgi vardır Bunlara: Kalp, baş, saadet, hayat ve kader çizgileri adı verilir.

Bundan başka bir de bilegimizde üç çizgi vardır ki sıhhatimizi göstermeğe en ziyade bunlar yarar .

Bazı ellerde bu çizgiler bir tek değildir de parça parçadır. Meselâ, kader çizgisi bazan ikiye ayrılır ve sonra tekrar birleşir. Bunu iyi bir aşk macerasına işaret sayarlar! Bazan da gene kader çizgisi bir harf şeklini alır Meselâ buradaki resimlerden birinde görüldüğü gibi, N şeklindedir. Bu harfin de evleneceğiniz kimsenin isminin baş harfi olacağını söylerler.

Japonyada sanat

(6 ncı sayıfadan devam)

fazla rağbet görmemektedir.. Halbuki Avrupada ve dünyanın diğer memleketlerinde bugün en fazla rağbet gören filmler operet cinsinden oyunlu, danslı ..ence filmleri.dir. Onun için denilebilir ki romantik filmlerin en iyi müştersi Japonyadır.

JAPON TİYATROSU NE YOLDA

Bugün Japonyada üç tiyatro mektebi vardır. Birincisi klâsik tiyatro, ikincisi yeni halk tiyatrosu, üçüncüsü de bugünkü Avrupa tarzı piyesler. Fakat bunlardan yalnız ilk ikisi memlekette rağbet görmektedir. Klâsik tiyatro ve halk tiyatrosu ticaret malı olurken, modern tiyatro ancak bir sanat cereyanı halinde kalmaktadır.

Klâsik tiyatro, tamamen yeni unsurdan ârî olarak çalışmakta olduğu kadar halk tiyatrosunda da gerek yeni, gerek klâsik hiç bir unsur yoktur. Bundan başka, bugün bütün dünya tiyatrosunda görülen buhran Japonyada da kendini göstermektedir.

TİYATRO BUHRANININ ÇARESİ

Japonya, belki bu buhranın çaresini bulan tek memlekettir. Orada, tiyatro piyeslerini halka sevdirmek için her şeyden fazla musikiye ehemmiyet vermektedirler. Gerek dramlarda, gerek halk piyeslerinde musiki en büyük yeri tutmaktadır. Halk piyeslerinde bundan başka dansa da büyük bir yer ayrılmaktadır. Bu da modern piyeslerin operete çevrilmesile her yerde görülen bir cereyandır.

JAPON RESMİ TEHLİKEDE İDİ!

Japon resmi 1932 ile 1933 senesi arasında büyük bir buhran geçirdi. O sıralarda memleketin gerek ekonomik, gerek siyasî vaziyeti büyük bir sarsıntı içinde bulunuyordu. Bu, Japon sanatkârlarının mefkûrelerini de bozmuştu: Ressamlar eski Japon resim tarzını bırakarak garp resmini taklit etmeğe başladılar. fakat, bu cereyan memlekette bir terakki değil. bilâkis bir hata sayıldı ve az sonra mukabil cereyan baş gösterdi. Bu cereyanı idare den ressam Yokoyama, sanatkârları tekrar millî resme davet etti. Lâkin benlik hevesine kapılmış olan ressamlar hâl Avrupa kıyafetinde giyinmiş kadın resimleri yapmakta devam ediyorlardı.

Ressam Yokoyamanın açtığı bu cereyanı müsbet bir neticeye bağlayan nihayet hükûmet oldu: Millî sanatı korumak için, Japon maarif vekâleti ressamlar arasında bir müsabaka açtı. Müsabakaya çok büyük mükâfatlar koydu. Bunun üzerine, Japon ressamları yağlı boyayı bırakarak gene eski Hint mürekkeplerile, şık Avrupalı kadınlar yerine çekik gözlü Japon banyanları çizmeğe, millî mevzuları işlemeğe başladılar.

Hükûmet yalnız bu müsabaka ile kalmadı, birçok müzeler, daimî sergiler açtı. Oralara eski ve yeni eserleri topladı. Bu suretle garp sanatile karışarak millîyetini kaybetmek tehlikesini gösteren Japon sanatı kurtarıldı.

Bunnla beraber 1932 — 33 buhranında memlekete salgın gibi giren garp cereyanı bugün büsbütün ortadan kalkmış değildir. Sergilerde bunlara da yer verilmektedir. Ressamlar arasında da garp sanatını güden cemiyetler vardır. Garp sanatı Japonyaya evvelâ "impressioisme,, mektebi ile girdi. Sonra yerini "composition,, ve manzara resimlerine terketti. Bugün "surrealisme,, cereyanı garpçı ressamlar arasında daha fazla yer almaktadır. Sanatkârlar garp sanatını anlamak için çalışmalarında devam ediyorlar. Fakat bu cereyan, millî resme dönme cereyanı içinde inkişaf eden bir kuvvet göstermemiştir.

Kolay hokkabazlık

— Sihirli baston siyah iplikle hokkabazın bacaklarına bağlıdır. Bu resimde gördüğünüz iplik, karilen farketmesi için, biraz mübalâğalı surette çizilmiştir. Aslında böyle değildir. Onun için seyirciler tarafından görünmez. Hokkabaz, bacaklarını oynatmak suretile bastonu harekete getirmektedir.

Bir cambazın defterinden

(7 nci sayfadan devam)

evvelâ insana haşyet verici görünürse de, bir kaç hafta sonra pek çabuk alışılan bir iştir.

Bir defa bir cambazhane.de yer darlığından iki yılanı bir sandığın içine koymuşlardı. Ertesi sabah sandıkta yalnız bir yılan görüldü. Acaba öteki nereye gitmişti?. Kaçmış olması ihtimalile bir müddet aranıldı. Fakat tecrübeli cambazlardan biri hakikati ortaya atmasaydı, daha da arayacaklardı.

Netice itibarile iki kobra yılanından biri ötekini yemişti. Kobra yılanlarında yamyamlık temayülü vardır. Kendi cinsinden mahlukları yerler.

HAKİKİ OYUNLAR

Bugünkü cambazhaneler hakkında en şayanı dikkat hakikat, bugün hiç bir oyunun sahte veya göz bağcılığı olmadığıdır.

Modern cambazhanelerden biri diyor ki:

"Bir kaç sene evvel halkı bir takım el çabukluklarile oyalamak çok kolaydı. Fakat bugün buna imkân yoktur. Bugün cambazhanelerde göreceğiniz bütün oyunlar hakikidir. Halk yirmi sene önceki halk değil.

Hakiki gibi görülen şayanı dikkat numaraları icat edebilen varsa, çok para kazanır. Ancak tamamen orijinal ve bugünün seyircisini cidden ağzı açık bırakacak derecede ustalıklı olması lâzımdır.,,

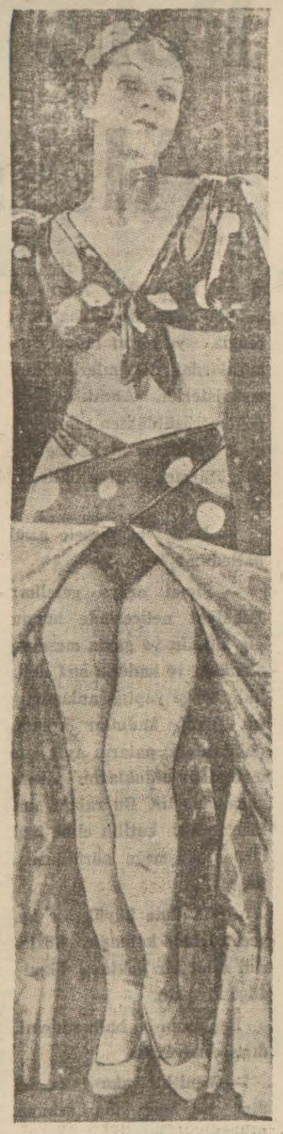

1200 kadın arasında

Son günlerde vücut müsabakaları bütün dünyanın her tarafında aldı yürüdü. Şimdi yüz güzelliğinden daha ziyade vücut güzelliğine ehemmiyet veriliyor. Bu itibarla da müsabakaların çoğu bu mevzu etrafında yapılıyor.

Resimde gördüğünüz Mat. mazel Janet böyle bir müsabakaya giren 1200 kişi arasından birinciliği kazanmıştır.

Bir cambazın not defterinden:

Bir Goril maymunu birdenbire omuzlarımdan yakalamıştı

Eğer bir yolcu bir otobüsten yuvarlanacak olursa, bu hadise yuvarlanan yolcu için ehemmiyetlidir. Otobüs için. deki biletçi ve şoför, çok sürmeden bunu unuturlar... At cambazhanelerinde de vaziyet aynıdır. Halkı hayretten hayrete düşüren hünerler, cambazların kendileri için ehemmiyetsiz bir şey, alelâde bir hadisedir. Çabuk unutulur.

BEYAZ FİLLER

At cambazhanelerinde seyircilerin de görüp bilmediği ne gibi hadiseler cereyan ediyordu acaba?!. Bir cambazın not defterinden bazı parçalar nakledelim:

Dünyada beyaz filler mecçut olduğunu elbette işitmişsinizdir. Fakat bu filleri ilk defa olarak İngilterede Barnum isimli biri getirerek at cambazhanesine sokmuştur. Çok geçmeden bir beyaz fil daha temin etmek lâzımmış hasıl oldu. Lâkin, tam manasile diğerine eş olacak derece de bir beyaz fil bulunamıyordu. Yalnız bir tane vardı: ki açık kül renginde idi.. Bunun üzerine, diğer fillerin hepsini siyaha boyadılar. Bu suretle açık kül rengi fil de, beyaz file eş olur gibi göründü.

MAYMUNUN BANYOSU

Cambazhanelerde maymunların da çıkarmadığı hadise yoktur. Bir maymun, kafesinden sıvışarak doğruca kendisini terbiye eden kadının bulunduğu otele gitmişti. Onun dairesine girmiş, banyo odasına geçmiş ve orada sıra ile muslukları görünce pek merakı uyanmış olacak ki onları birer birer açmış. Sonra bir tarafta sabun görüp bütün tüylerini güzelce köpürtmüş... Bununla da kalmayarak mürebbiyesinin yatak odasına geçerek onu da okşamak suretile sabun içinde bırakmış.

Artık bu şekilde bir uykudan uyanışı tasavvur edin. Bununla beraber maymunun mürebbiyesi zerrece heyecan eseri göstermiyerek maymunu hem su ile, hem dayakla temizce bir ıslattıktan sonra tekrar kafesine kapamıştır.

GORİL MAYMUNUNUN EDEBİYAT MERAKI

Bu gene bir şey değil:

Bir defa bir cambaz, haydutların pek bol olduğu Şikago şehrinde odasında iki kılı elle omuzlarından yakalanmıştı. Cambaz bunu haydutlardan biri zannederek hemen

teslim işareti vermiş, fakat dönünce kendi cambazhanesine mensup kocaman bir goril maymunu ile karşılaşmıştır.

Goril zararsızdı. Nitekim cambazı öteye beriye dolaştırdıktan, onunla biraz oynaştıktan sonra serbest bırakmıştır.

Lâkin cambazın üstü başı mürekkep içinde kalmıştı.

Goril maymunu az önce biraz edebiyat merakı göstermiş olacak. İçeriki odada kalem ve mürekkep şişesi yazıhanenin üzerindeki kâğıtlarla karma karışık ve dalgalı mor bir deniz halinde görülüyordu.

İKİ KOBRADAN BİRİ NE OLDU?

Gelelim yılanlara..

Onlarla numaralar yapmak

(Sonu 10 uncu sayfada)

Kolay hokkabazlık

Bir tecrübe kâfi

Siz de mükemmelen yapabilirsiniz

işidilmemiş şeyler

Cenubi Afrikada radyonun garip bir tesiri görülmüştür..

Kap şehrinde bir kadın, açık denizlerde bulunan bir gemiden verilen konseri dinliyordu. Birdenbire hastalandı. Doktorlar muayene ettiler, ve kadını deniz tutmuş olduğunu gördüler.

Pansilvanyada bir adam soğuk almıştı. Aksırdı. Fakat o kadar şiddetli aksırmıştı ki yere düştü Ağrı hissettiği için hastahaneye kaldırdılar ve baktılar ki amudu fıkarisi kırılmıştır. Alelâde bir soğuk almanın tehlikeli olduğunu söylerler de inanmayız..

İngilterede bir itfaiye neferinin başına gelenleri işitseniz şaşarsınız. Bu zat yüksek bir yerden çarşaf üzerine atlama talimi yapıyordu.

Bir evin dördüncü katından gerilmiş çarşafa atıldı. Fakat ayakkabısının altında ki bir çivi çarşafı yırttı ve kendisi tam takır asfalt üzerine düşerek kafası kırıldı. Öldü.

Tavşanlar küçüktür Fakat on tanesi bir araya geldiği zaman bir koyunun yediği kadar çayır yiyorlarmış.

Şarlonun İngilterede bundan 33 sene evvel okuduğu bir mektebin bulunduğu büyük caddeye "Şarlo sirki,, adını vermek teklif edilmektedir.

Amerikada en ziyade rağbet bulmuş olan eğlence, balık tutmaktan sonra bilardo gelir.

Budapeştede bir dükkân vardır ki,. cücelere mahsustur Dükkân sahibi de bir cücedir.

1 — Hokkabaz bastonu ipnotizme kuvvetile kendi başına dik durduruyor.

2 — Sonra bu bastona kendine doğru gelmesini emrediyor. Baston geliyor.

Bu nasıl oluyor?

10 cu sayıfaya bakınız

— Bugün medeniyeti yükselten ve büyük işler gören elektrik cereyanı, Birleşik Amerikada Gread Barringtonun tahtadan yapılmış bir evinde Vilyam Stanley tara, fından keşfedilmiştir.

Anlatıyordu:

... iki yaralı var. Kapıyı omuzlayan iki adam kapı ile beraber devrildi. Birinin kolu kırıldı, ötekinin kafası patladı

Buna Polis Vakası Denir mi?

Kapının zili biribiri arkasına iki kerre çaldı. Hemen hemen aynı saniyede odamın kapısı açıldı. Hizmetçi kapıyı açtıktan sonra çekildi ve Armandineye yol verdi.

Armandine yıldırım gibi içeriye girdi, bana elini uzattı. Eli yumuşacıktı ve titriyordu. Sonra yıkılır gibi büyük meşin koltuğa oturdu.

Büyük bir solukla içini çekti.. İnler gibi bir ses çıkardı. Sonra ellerinden eldivenleri sıyırdı, kürk mantosunun önünü açtı:

— Ah! Dostum! Ölüyorum hani.. Tek başıma idim de.. Ne korkunç şey!

Bir bardak porto verdim. Rengi uçmuş dudaklarile içti.

— Mersi. Şimdi biraz kendime geldim.. Hattâ, tamamen iyileştim deyebilirim. Fakat, size anlatacaklarım var.

"Biraz evvel Brigitte ile lokantada idik. Üçe doğru eve geldim. Hizmetçi bugün izinlidir. Tabii evvelâ banyo dairesine gittim. Kapıyı açayım dedim, açılmadı. O zaman akıl edemedim. Kapıyı açmak için uğraştım. İttim, çektim, nafile O zaman birdenbire..

— Birdenbire?

— Aklıma geldi ki içerde birisi var!. Asansöre bile binmeği düşünmeden, merdivenleri dörder dörder inmeğe başladım. Kapıcı odasında idi. Meseleyi ona anlattım:

— Eve damdan birisi girmiş, dedim. — Yedinci kattaoturanların belâsı budur işte! — Pencerenin camlarını kırmış, girmiş olacak. Banyo dairesine kapanmış..„

Kapıcının yanında yeğeni de vardı. İkisi beraber arkamdan geldiler. Yukarı çıktık. Onlar da kapıyı açmağa çalıştılar, açamadılar. O zaman içeri doğru bağırmağa başladılar:

— Elimizdesin! Çık dışarı! Polis çağırdık!.

Ben korkudan bitiyordum. Bir yandan da düşünüyordum, aklıma bir şey gelmişti.

— Ne gelmişti?

— Bundan bir iki ay evvel gene böyle bir şey olmuştu. Hem de öyle feci bir şekilde biten bir vaka idi ki bu!

— Ya?.

— Evet. Fakat bu vaka hakikaten olmuş muydu, yoksa ben onu bir polis romanında mı okumuştum? İşte bunu hatırlıyamıyordum. Şimdi bile hatırlayamıyorum. Felix Pariste olsaydı, hemen ona telefon ederdim. O bilir böyle şeyleri. Bana muhakkak bir cevap verirdi.

Felix, Armandinenin arkadaşıdır, benim de, onun sevdiği bir şey vardır: Polis vakaları. Gazetelerdeki bütün polis vakalarını keser, saklar.. Dünyanın en güzel polis vakası kolleksiyonu ondadır. Gazetelerden kestiği parçaları büyük beyaz kâğıtların üzerine yapıştırır ve klâsörlere kadar. Elindeki kolleksiyon tam beş bin ciletten mürekkep. Daha doğrusu, geçen sene beş bindi. Bu sene de altı bin olmuştur. Çünkü kolleksiyon günden güne kabarıyor. Ne büyük bir kütüphane! Hem de yalnız doğru ve "yaşanmış„ şeyler bulunan bir kütüphane!

Felix, mütemadiyen elinde bulunan kıymetli polis vakalarından bahseder durur. Etrafını bir alay genç kadınlar almıştır. Bunlar daima yeni bir şey öğrenmek meraklısıdır. Hiç bir zaman da bıkmazlar. Felix bıraksa bu meraklılar büyük bir kalabalık şekline gelir ama, o, etrafındakilerinin daima az kalmalarına dikkat eder. Ne zamandanberi "yeni misafir„ kabul etmiyor. Armandine onun en sadık ve en muntazam devam eden dinleyicisidir. Fakat şimdiki halde konferanslar tehir edilmiştir. Felix Mısıra gitti. Evine gazeteler geliyor ve açılmadan birikiyor. Geldiği zaman bu kadar biriken işle bakalım nasıl başa çıkacak!

* * *

Armandine:

— Evet, Felix olsaydı bana söylerdi, diye tekrar söze başladı.

— Söyliyecek de ne olacak?

— Ne mi olacak? Anlamıyorsunuz demek? Bir işe girişmek üzere iken ondan evvel olmuş aynı şey hakkında malûmat olsa ve ben bu malûmata dayanarak hareket etsem daha iyi olmaz mı?

— Orası öyle. Hikâyenizin sonunu anlatın bakalım, şimdi.

— İşte görüyorsunuz, ölmedim, sapasağlam burada bulunuyorum. Kapıcı ile yeğeni banyo dairesinin kapısını omuzladılar. Kapı açıldı. İçerde.

— Kimse yoktu.

— Nereden biliyorsunuz?

— Öyle tahmin ettim.

— "Kimse yoktu„ değil, artık kimse yoktu. Çünkü bir iki dakika evvel içerde kimsenin olup olmadığından emin değiliz. Yani, meselenin esrarengizliği berdevam..

— Pencere açık mı idi?

— Kapalı idi

— Evden bir şey çalınmış mı?

— Hiç bir şey çalınmamış.

— Öyle ise?

— İşte asıl merak ettiğim şey bu benim!. Gardirobun içindekiler alınsaydı, pencerenin camı kırılsaydı, hiç şüphe etmezdik: İçeri hırsız girdi derdik. Ortada birşey yok. Bu ne mana dersiniz? yok. Buna ne mana verirsiniz? Dedim ya, mesele esrarengizliğini daha muhafaza ediyor.

Armandinei bozmak istemedim. Sözü Falixe çevirdim. Armandine, onun burada bulunmayışına çok üzülüyordu.

— Gitti gideli hiç birşeyden haberim olmuyor. Gazetelerdeki polis vakalarını okumağa cesaret edemiyorum. Çünkü onları Falixin ağzından işitmeğe o kadar alışmışım ki! Şimdi gazetelerde yalnız siyaset yazılarını okuyorum,. onlardan birşey öğrenemiyorum.

— Pek o kadar müteessir olmayın, dedim.. İsterseniz Falixin yerine ben geçebilirim. Bakın size bir polis vakası anlatayım:

Geçenlerde yirmi kişiyi zehirlemiş bir kadın ortaya çıkarıldı.

— Yirmi kişiyi mi zehirlemiş?!.

— Evet Fakat, işin tuhafı, katil kadın olduğu gibi, zehirledikleri de kadın..

— Hakikaten tuhaf.

— Bundan başka, meselenin gayet tuhaf bir noktası daha var:

Niçin bu kadın yirmi kişiyi zehirliyor? Bunlar biribirlerile akraba mıdır ve katilin bunların hepsine birden kini mi vardır? İşte tahkikat bu noktadan ilerletiliyor ve netice olarak bu kadınların hepsinin biribirlerini tanıdıkları anlaşılıyor.

— Demek ki katil, onların hepsine bir kin besliyormuş?

— İşte akla ilk defa gelecek düşünce budur. Fakat polis hafiyeleri böyle düşünmüyorlar. Çünkü, böyle düşünseler, dediğiniz gibi esrar hal olunur. Fakat polis hafiyelerinin istedikleri esrarı hal etmek değil..

— Esrarı halletmek değil mi?

— Müsaade buyurun; polis hafiyelerinin istediği tabii esrarı halletmek değildir Fakat işin yalnız bir cephesindeki sırrı meydana çıkarıp meseleyi hallolunmuş saymazlar. Dediğim bu: Polis hafiyeleri yalnız meseledeki esrarı hal etmek istemezler. Aynı zamanda hadisenin daha esrarengiz yerlerini bulmak ve buralardaki düğümleri de çözmek isterler. Ancak birçok döğüm çözüldükten sonra kanaat getirirler ki hadise hiç su götürmez şekilde halledilmiştir.

— Peki, bu mesele nasıl halledilmiş?

— Şimdi oraya gelelim: Tahkikat neticesinde bunun hiç bir kin ve gayız meselesi olmadığı ve kadının sırf delilikle bu işi yaptığı anlaşılmıştır. Yani, kadınlar arasındaki rabıta, onların aynı işte methaldar olduklarını isbata yaramamıştır. Bu rabıta, onları ancak, katilin eline hep birden düşmeğe sürüklemiştir.

Armandine büyük bir heyecan içinde kalmıştı. Gözlerini sabit bir noktaya dikmiş düşünüyordu.

Ben onun bu haline hiç aldırış etmiyerek:

— Yeni bir vaka daha, dedim. Bu, hem daha korkunç, hem daha garip.

Genç kadın ürkerek doğruldu. Gözleri dehşetten bakarıldıyordu.

Ben söze başladım:

— Çok garip: Çünkü karı koca iki delinin kahraman olduğu bir hikâye..

— Deliler mi?.

— Evet

— Ne yapmışlar?

— Acele ediyorsunuz. Falix de anlatırken böyle mi yapardınız?

— Hayır. Sesimizi çıkarmadan dinlerdik.

— Gene öyle dinleyin. Yoksa ben anlatmasını mı bilmiyorum?..

— Hayır. Dinliyorum, anlatın..

— Bu iki karı koca delinin hayatını tasavvur edebilirsiniz. Akıllı insanlar arasındaki evlilik hayatının ne halde olduğunu düşünürseniz..

— Evet Sonra?.

— Fakat bu iki karı koca deli, birbirlerile kavga etmekten ziyade deliliklerini başka yerde göstermişler.

Doğan bütün çocuklarını öldürmüşler.

Armandine yerinden sıçradı: .

— Ne diyorsunuz?!.

— Evet, insanı dehşet içinde bırakan bir vaka!

Genç kadın, biraz sonra tekrar yerine oturdu. Sonra:

— Siz bunları anlatırken ben ne düşündüm, biliyor musunuz? Dedi.

— Ne düşündünüz?.

— Benim başımdan geçen polis vakasını. Bilmem bu vakayı gazeteler yazarlar mı? İki yaralı var.

— İki yaralı mı var?

— Evet.

— Söylememiştiniz şimdiye kadar.

— Unuttum

— Yaralı kimler?

— Kapıcı ile yeğeni. Kapıyı omuzladıkları vakit kapı ile beraber içeriye devrildiler. Birinin kolu kırıldı, ötekinin kafası patladı.. Buna polis vakası denmez mi?

Şaşıp kalmıştım. Felixin bunca senelik talebesi hâlâ polis vakalarının ehemmiyetini takdir edemiyecek vaziyette idi. O halnız hadiseleri hayalinde yaşıyor ve hayalinde türlü türlü esrarengiz vakalar kuruyordu.

Damdan giren ve banyo dairesinde saklanan hırsız meselesi de böyle bir hayalden ibaretti.

Polis vakaları ile zihnini alt üst eden bu kadının kaprisine iki zavallı adam kurban gitmişti...

Polis Vakalarile Zihni Altüst Olan Kadın...

Bir Fransız Hikâyesi

Çeviren: Vır Gül